

vrede

VIETNAM

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN

22ste jrg. - nr. 185 - juli - augustus - september 1979

vrede

„Vrede“ Studie- en informatiecentrum voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

Maandblad - 10 nummers per jaar

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT :

Heiststraat 28 - 9000 Gent
Prk. : 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent
Tel. : 091/ 21.18.39

LEESGELD :

350 fr. per jaar
35 fr. per nummer
Voor Nederland : 25 fl.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :

Michel Vanderborgh
Beukendreef 10a
9401 POLLARE

KERNREDACTIE

Filip De Paepe, André De Smet, Ernst Güicher, Lea Hendrickx, Paul Keymeulen, Griet Marechal, Jan Oris, Pascal Paulus, Jan Vermeersch.

UITGEBREIDE REDACTIE :

Théo Baillieu, Nadine Crape, Chantal De Smet, Wilfried De Vlieghere, Alfons Goossens (Goal), Luc Kongs, Kathleen Steel, Herman Talloen, Michel Tanret, Jan Van Calsteren, Brigitte Van Maele, Juul Verhelst.

MEDEWERKERS :

Frank Beke, Hugo Benoye, Robert Braet, Paula Burghgraeve, Toon Colpaert, Willy Courteaux, Robert De Gendt, Rik Denys, Jeanine De Rop, Jo De Schuyter, Elie Elia, Luc J.V. De Smet, Ignas Lindemans, Freddy Meulemans (Mafke), René Morlion, Ward Ruyslinck, Staf Schmidt, Freddy Tack, Jozef Van Dromme, Yves Van De Steen, René Van Nerum, Jan Vervest, Walter Weydts, Guido Van Hecken (Mozambique),
Centrum voor VNO-Recht (V.U.B.),
Centrum voor Latijns-Amerika (Roermond).

HOOFDREDACTEUR :

André De Smet.

ABONNEMENTENDIENST :

Lotty Verwest, Pascal Paulus.

Overname van artikels en tekeningen is toegelaten mits bronvermelding en toezending van een presentexemplaar.

„Vrede“ wil de spreekbuis zijn van al diegenen die door degelijke informatie of voorstellen - een bijdrage willen brengen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de medewerking van al diegenen die hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK :

„Nevelland“, Besch. Werkpl., Nevele (Landbezem).

EEN GOED VOORBEELD

Wanneer we schrijven dat iedere lezer die we winnen voor VREDE uiterst belangrijk is dan denken we in bijzonder aan het feit dat we langs deze weg aan iemand de informatie brengen die hij normaal niet langs de gewone media krijgt.

Meteen geeft dit aan deze nieuwe vriend de nodige elementen die hem kunnen toelaten in zijn midden, collega's en vrienden, een betere voorlichting te brengen.

Vandaar de noodzaak opdat iedere lezer een inspanning zou doen om op zijn beurt steeds meer abonnees voor VREDE te winnen.

Dat het hier niet aan mogelijkheden ontbreekt komt eens te meer aan van onze lezers aan te tonen. C. d'Hollander uit Sint-Niklaas wist namelijk op een paar weken tijd ZES ABONNEMENTEN tot eind 1980 voor VREDE te winnen. Wie volgt dit goede voorbeeld?

Abonnementen tot eind 1980 kunnen ingeschreven worden voor 500 fr.

NOTEER ONS NIEUW ADRES

Vanaf 1 september is het secretariaat van VREDE vzw en de redactie en het beheer van ons maandblad ondergebracht in de Heiststraat 28, 9000 Gent, (dichtbij het Sint-Pietersstation). Opgepast er is ook een nieuw telefoonnummer. Voortaan moet u bellen op 091/ 21.18.39

INHOUD

	Blz.
EDITORIAAL	3
Het gaat ons allen aan	3
OP DE UITKIJK	4
Een onderwijsgeschiedenis over het geschiedenisonderwijs	4
PARLEMENT	5
Parlement en buitenlandse politiek	5
PETROLEUM	8
Regeringen, multinationals en petroleumprijzen	8
KORTOM	11
DOKUMENT	12
Een Vietnamese tragedie	12
AMERIKA	17
Nicaragua : einde van een dictatuur	17
BEWAPENING EN ONTwapENING	20
SALT-2 : noodzakelijk, maar te beperkt	20
Inhoud van het SALT-2-verdrag	22
Verwerping zal onveiligheid vergroten	24
Nucleair moratorium	24
Cyrus Eaton : een miljardair met een geweten	25
AFRIKA	26
Verkiezingen zwarte façade voor voortgezette blanke overheersing	26
De moeilijke overwinning van Cabo Verde	29
VREDESINITIATIEVEN	32
Vrede in actie	32
TE ZOT... OM LOS TE LOPEN	34
AANVULLENDE KORTE BERICHTJES	

HET GAAT ONS ALLEN AAN

In dit land is het sinds lang een traditie dat de regeringen de vacantieperiode afwachten om drastische maatregelen aan te kondigen en... de schroef dicht te vijzen. Zij rekenen er op dat de verlofperiode weinig gunstig is voor de arbeiders en democratische beweging om een georganiseerd verzet tegen de voor haar nefaste beslissingen te organiseren. Met een paar weken respijt hoopt men dat de gemoederen getemperd zullen zijn en het verzet ontzenuwd.

Een dergelijke operatie werd door de huidige regering eens te meer herhaald. De eind juli aangekondigde prijsverhogingen van benzine, trein, tram, post, de invoering van het autowegenvignet, de voorziene besparingen in de sociale sektor e.a. maatregelen zullen tijdens de komende maanden zwaar doorwegen in het gezinsbudget.

De brede volkslagen, onder wie reeds velen het moeilijk hebben, zullen eens te meer het zwaarst getroffen worden. Het tot vervelens toe naar voren gebracht argument dat „ieder zijn deel“ moet dragen van de economische crisis die ons land treft kan weinig diegene deren voor wie het, ondanks alles, een goede tijd blijft.

Het doet me steeds terugdenken aan de anekdote van de man die rijk werd door de verkoop van zwaluwpastei. Aan de vriend die hem vroeg of hij wel eerlijk handelde en er niet teveel paardenvlees in gemengd was gaf hij het antwoord: „neen de helft om de helft, één zwaluw één paard, één paard één zwaluw“.

Nu terzake. Als we de regering moeten geloven zal, hogergenoemde operatie ten spijt, het begrotingstekort van de lopende verrichtingen niettemin de 80 miljard overschrijden. Dit alles heeft echter niet belet dat de miljardendans inzake de militaire uitgaven wordt verder gezet. Amper een paar dagen voor de nieuwe aanslag op de koopkracht van de werkende bevolking wordt de sinds enkele tijd aangekondigde aankoop van nieuwe gevechtswagens definitief beslist. De kostprijs van de nieuwe pantsers zou officieel een slordige 16 miljard bedragen. Iedereen weet echter dat, met de tijd, de koopsom een staart zal krijgen.

Wij weten dat bij de beruchte aankoop van de acuw, de F 16, er sprake was van een be-

drag van 30 miljard frank. De prijs is vandaag opgelopen tot 51 miljard frank. Wanneer men ook met de daling van de dollar rekening houdt kan men van een verdubbeling van de aankoopprijs spreken. Zet men de aankoop van de pantservoertuigen en de bezuinigingsmaatregelen naast elkaar dan stelt men vast dat hier iets verkeerd loopt. Sommigen zullen wel opwerpen dat er in de regeringscoalitie over dit project geen eensgezindheid was maar het zijn niet de woorden maar de daden die tellen. Het is ook juist dat sommige ministers en partijvoorzitters, in de dagen die de beslissing voorafgingen, harde verklaringen hebben afgelegd maar het is hierbij ook gebleven. Bij sommigen bleven de strubbelingen beperkt tot de keuze van het type of het land waar de tuigen

André De Smet

moesten worden aangekocht. Voor anderen ging het over de compensaties en het probleem van de tewerkstelling dat men er aan wou verbinden. Het principe van de aankoop werd echter niet in vraag gesteld. Iedereen trachtte slechts zich van zijn beste zijde te tonen voor zijn kiezerspubliek en de verantwoordelijkheid op de anderen te laden.

En zo gaat het steeds maar verder. Sinds de Speciale UVN zitting van vorig jaar, waar ook België zijn goede intenties bekend maakte voor wat betreft stopzetting van de bewapeningswedloop en de ontwapening heeft de regering verstek gelaten. De F 16, de Alpha-jet en de Gepard-tuichtafweertank werden in ons land geïntroduceerd. Er werd ingestemd met nieuwe wapenaankopen: de Milan anti-tank-systemen, de Helix-raketen. Mijnevogers zijn in opbouw en België zal ook zijn deel betalen in het AWACS-systeem.

Waar tijdens de NAVO zitting van juni 1978, die zonderling genoeg de OVN Konferentie voor ontwapening voorafging, besloten werd dat de lidstaten gedurende vijf jaar de militaire uitgaven met 3 procent jaarlijks zouden verhogen stellen we vast dat België voor 1978 zelf de 5 procent overschrijdt.

Alie goede intenties en verklaringen ten spijt gaan we steeds dezelfde richting uit. De defensie-uitgaven van België stegen van 89 miljard 490 miljoen frank in 1977 tot 99 miljard frank in 1978 en we kunnen verwachten dat de verhoging voor 1979 in dezelfde trend zal liggen.

Wie daar even wil over nadenken moet het opvallen dat hier iets monsterachtig gebeurt. Zo'n honderd miljard per jaar betekent dus 10.000 fr. per kop, kinderen, ouderlingen, zieken en niet werkenden bijgerekend.

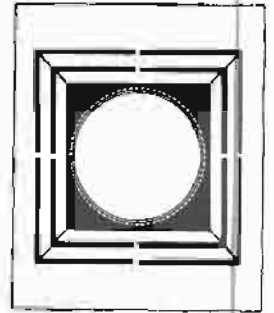
Het is niet overdreven te schrijven dat dit grosso modo 30.000 fr. netto per gezinshoofd betekent. Met andere woorden, wanneer men rekening houdt met de aftrek voor de sociale zekerheid en belastingen, betekent dit dat iedere Belg, of het nu om een Vlaming, Brusselaar of Waal gaat, één tot anderhalve maand per jaar gaat werken enkel en alleen voor de militaire uitgaven! De ouderen zullen zich herinneren dat er een tijd was dat men het had over de keuze „Boter of kanonnen“.

Vandaag zitten we echt in het zelfde bootje. Het is wel enigszins verontrustend dat in de arbeidersbeweging aan dit fenomeen onvoldoende aandacht wordt geschonken. Het valt wel te betreuren dat de democratische organisaties, o.m. de kulturele-, sport-, jeugd- e.a. verenigingen wiens werking gehinderd wordt door de beperking van subsidies vanwege de overheid, aan dit fundamenteel probleem onvoldoende aandacht schenken.

Het is tijd, hoog tijd dat we allen, hand in hand, tegen een dergelijke politiek gaan storm lopen om de regering te verplichten met de werkelijke noden van de bevolking rekening te houden.

De nationale aktie die door het Overlegcentrum voor de Vrede wordt gepland voor de komende maanden zal aan allen hiervoor een geschikte gelegenheid bieden.

André De Smet.

EEN ONDERWIJSGESCHIEDENIS OVER HET GESCHIEDENISONDERWIJS

Iemand die tijdens het voorbije schooljaar deel uitmaakte van een examencommissie, vertelde me dat ze met een aantal toekomstige leraars geschiedenis die ze moest examineren, toevallig een gesprek had over polemologie, een tak van de wetenschap waarin sociologische - en psychologische oorzaken van oorlogen worden bestudeerd met het doel een inzicht te krijgen in de voorwaarden tot het verwezenlijken van vrede. Pretend over de voorbije wereldoorlogen had ze de studenten gevraagd of ze een dergelijk soort wetenschappelijk onderzoek zinvol vonden. Onafhankelijk van elkaar, hadden ze geantwoord dat ze het zonder meer beschouwden als één van de meest waardevolle soorten van wetenschappelijk werk. Ze waren ook van plan om de leerlingen, aan wie ze later in het middelbaar onderwijs geschiedenis zouden geven, kennis te laten maken met de resultaten van het polemologisch onderzoek. Op de vraag of ze iets meer konden vertellen over deze resultaten antwoordden ze, dat het bestuderen van factoren die hadden geleid tot bijvoorbeeld het uitbreken van de wereldoorlogen, zeer goede inzichten gaf in de manier waarop economische crisissen konden worden opgelost. Toen hen van de andere kant van de tafel - niet zonder enige onderdrukte verwondering - werd gevraagd of die economische crisissen zo nodig door wereldoorlogen moesten opgelost worden, knikten de ondervraagden enigszins verontrust over de wending die het examen hier scheen te nemen - overtuigd van ja, en voegden er aan toe dat de geschiedenis dit trouwens bewees, dat de heropbouw van de Duitse Bondsrepubliek dat bijvoorbeeld duidelijk aantoonde en dat de oorlog van Amerika in Vietnam dat ook had bewezen. Na een weinig kortstondige periode van verslagenheid, die deze redenering aan de overzijde scheen teweeg te brengen, werd er gevraagd, of de steeds terugkerende economische crisissen in maatschappijen die op kapitalistische basis zijn georganiseerd, werkelijk door niets anders „op te lossen“ waren dan door oorlog. Daarop trad een volstrekte stilte in die de ondervrager de gelegenheid gaf om de zaak even op zijn actuele kontekst te betrekken. Gesteld dat de huidige economische crisis in het Westen nog scherpere vormen aanneemt, dan is er uiteindelijk dus maar één oplossing: een derde wereldoorlog? Terstond verzekerden de geëxamineerden haar dat hierover geen twijfel kon bestaan, zeker niet na de twee laatste wereldoorlogen. Of zo'n oorlog dan niet iets verschrikkelijks was? Neen, tenminste toch niet zo erg, want na de oorlog ging het allemaal veel beter, waarmee natuurlijk

niet werd gezegd dat oorlog nu bepaald zo'n goede oplossing was, maar in elk geval toch de enig mogelijke, ... of de ondervrager misschien een andere oplossing zag? De neutraliteitsprincipes van het rijksonderwijs willen dat elke discussie vlak voor ze haar politieke fase ingaat, stopgezet worden waardoor ook in dit geval het onderwerp als afgehandeld en het gesprek als beëindigd werd beschouwd - waarna men op een ander thema overging in een geest van wederzijds wantrouwen (waarop ons onderwijs, en overigens ook de orde in de samenleving, de ontspanning in de wereld en het huwelijk zijn gegrondvest, heeft dat nog gezegd).

Toen ik nu vernam dat één van de gevolgen van de nieuwe hervormingsplannen voor het v.s.o. was, dat het aantal lessen voor het vak geschiedenis verminderde, dacht ik eerst dat men wilde vermijden dat al te veel tijd ter beschikking werd gesteld van toekomstige leraars geschiedenis, die zo'n onzin over de resultaten van hun polemologisch onderzoek zouden uitkramen, die zich waarschijnlijk nog zouden inspannen om de volgende wereldoorlog aannemelijk te maken voor de jeugd en die misschien wel in staat waren om voor de klas uit te leggen dat een beperkt, efficiënt en vooral vaktechnisch gebruik van bijvoorbeeld neutronenbommen die „enkel“ het leven vernietigen, in bepaalde situaties ronduit gunstige economische gevolgen kon hebben. Dat de innerlijke contradicties van het kapitalisme in hun aktualiteitsbetrokken geschiedenisonderwijs nooit ter sprake zouden komen, evenmin als enig ander politiek onderwerp, waartoe wallicht ook iets als vredespolitiek behoort, daarvoor zouden intussen wel de neutraliteitsprincipes van het rijksonderwijs zorgen, die overigens ook maakten dat de leraar geschiedenis als rijksambtenaar, a.h.w. vrijwillig, uit een soort onuitgesproken veiligheidsoverweging, een soort onuitgesproken spreekverbod in acht nam ten aanzien van dergelijke onderwerpen. Ik dacht dus dat iemand dit soort toestanden op een bepaald ogenblik te veel was geworden en dat men enige klaarheid in de zaak wilde brengen door de lessen geschiedenis te verminderen.

Ik begreep dus eerst niet goed waarom door heel wat vooraanstaanden uit de wereld van onderwijs, letterkunde, muziek, politiek, journalistiek, kunst en cultuur in de kranten van mai jl. een open brief werd gepubliceerd die was gericht aan minister Ramaekers van onderwijs en waarin de ondertekenaars verklaarden te „ver-

zen dat, indien het historisch bewustzijn bij de huidige jeugd wordt aangetast, deze generatie enkele fundamentele waarden van onze maatschappij zal ontberen, die noodzakelijk zijn voor politieke en kulturele participatie“.

Helemaal onduidelijk werd het me, toen ik me door een paar leraars, die hadden deelgenomen aan een betoging van de onderwijsvakbonden tegen de besparingsmaatregelen op onderwijs in het kader van de antikrisiswet, liet uitleggen dat er met de nieuwe hervormingsplannen in feite geen lessen verloren gingen, of beter gezegd, in feite toch wel. Of was het eerst wel, maar nadien toch niet, of omgekeerd? Of was het alleen in bepaalde opties van het v.s.o.? Of had het iets te maken met het vak maatschappelijke vorming dat van naam veranderde? Ik zal beter moeten opletten.

Ongeveer een maand later worden de zaken me echter iets duidelijker. Toen verscheen er in *Le Monde* een open brief, die uitging van de vereniging van leraars geschiedenis en aardrijkskunde, geadresseerd was aan de Franse president en alvast ondertekend was door meer dan 24.000 mensen die zich kantten tegen de geplande afschaffing van de vakken geschiedenis, aardrijkskunde en maatschappelijke vorming als verplicht vak in de hoogste klassen van de lycea. Dat de besparingen in het kader van de antikrisiswet op het budget van onze eigen nationale opvoeding, zowel bij ons als in Frankrijk, uitgekend een vak als geschiedenis viseren, kon dus wel eens het gevolg zijn van het feit dat dergelijke besluiten op hetzelfde internationaal niveau zijn getroffen als de onderscheiden nationale antikrisiswetten zelf. In elk geval is de minprijzing van een vak als geschiedenis, een maatregel die in overeenstemming lijkt met de resultaten van het soort antikrisis-onderzoek dat de Trilaterale Commissie (zie Vrede nr. 175) laat verrichten en van waaruit zich niet moeilijk de opleiding laat bepalen die aan een toekomstige technocratie dient gegeven, opdat ze de kapitalistische verhoudingen in het Westen, ondanks de crisissen, in stand zou kunnen houden.

Wanneer op dit ogenblik via hervormingen van het geschiedenisonderwijs wordt getracht, het historisch bewustzijn als basis voor het politiek denken zoveel mogelijk te vernauwen, wordt niet alleen een unval gedaan op de studie van het verleden, maar nog veel meer op de mogelijkheden om zelf onze toekomst te bepalen.

PH

PARLEMENT EN BUITENLANDSE POLITIEK

Naar aanleiding van de stemming van de begroting van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking werd het buitenlands beleid op de korrel genomen. We beperken ons tot enkele tem's. Het meest aandacht kreeg Zaire. Cornet d'Elzuis was van mening dat bij voorkeur aan Zaire en Rwanda moest steun gegeven worden. De Croo had het over de indrukwekkende infrastructuur die wij er hebben nagelaten, over de stabiliteit van het huidige regime na vele jaren van instabiliteit! Het Mboetoeregime is een feit en het komt ons niet toe op alternatieve regeringssystemen te spekuleren. België moet bevoorrechte relaties met dat land blijven onderhouden. Van een andere mening was Baert. Hij vroeg ook of onze steun niet geïnterpreteerd kon worden als een inmenging in binnenlandse aangelegenheden. Militaire zendingen brengen zelden de goodwill van de bevolking mee. We mogen ons niet bezondigen aan neokolonialisme: meende Van Elewycq, terwijl Peeters vond dat we geen kompleks als kolonisator moeten hebben. In 1960 was Zaire een van de meest moderne staten van Afrika. Sedertdien is het enorm teruggefallen.

Het is het failliet over de ganse lijn. Oorzaak is de corruptie. Ook Van Velthoven wees daarop en vroeg een herziening van het Zairebeleid.

Volgens minister Simonet is het onmogelijk in Zaire een ander regime te vinden zonder bloedvergieten. België wil samen met andere landen Zaire helpen en heeft daarom een aantal politieke eisen gesteld. Deze betreffende vrije verkiezingen, de verzoening met Angola, de reorganisatie van de nationale bank, het ministerie van financiën en het douanestelsel zijn reeds verwezenlijkt. Zo is de tweede fase, die van het stabilisatieplan mogelijk. Daarna

kan een begin gemaakt worden met de derde fase: maatregelen in verband met landbouw en vervoer. Wat betreft de militaire opleiding, die gebeurt slechts om een einde te maken aan de grote binnenlandse onzekerheid die veroorzaakt wordt door de desorganisatie van het leger. De bewapening was een ander belangrijk punt. Le Hardy de Beaulieu ging het oorlogspad op. Hij is ongerust over de groeiende kloof tussen Nato en Warschaupakt en over de verzwakking van de afschrikingsmiddelen waarop onze veiligheid is gebaseerd. Touback vestigde de aandacht op de tactische stoomwapens die mogelijk door strategische zullen vervangen worden, wat een andere beleids optie, veronderstelt.

De minister antwoordde dat al meerdere maanden het vraagstuk van de modernisering van de bewapening aan de orde is. Dit probleem kan niet los gezien worden van het toezicht op de kernwapens en de beperking daarvan. Dit geldt zowel voor de strategische als de tactische wapens. „Dan zijn er nog de raketsystemen die onder het Amerikaans bewapeningssysteem ressorteren, maar op Europees gebied zijn opgesteld en naar de Sovjetunie gericht. Er moet geen beslissing worden verwacht voor het einde van het jaar of zelfs later, omdat een aantal landen zich afvragen of er eerst onderhandelingen en een overeenkomst over de controle zullen zijn, dan wel een principiële beslissing over de modernisering van de wapens. Met andere woorden: ofwel vragen wij de S.U. dat zij ons een lijst geeft van haar SS-20 raketten en ingeval ze ermee instemt het aantal ervan te beperken, kunnen wij afzien nieuwe wapens te ontwikkelen; ofwel nemen wij meteen een beslissing binnen de Alliantie en wisselen wij onze uitrusting voor mid-

dellange afstand uit tegen die welke de USSR zich voorneemt uit te bouwen". De noodzaak kernwapens te moderniseren zou voortkomen uit de vervanging door de Russen van de geleide tuigen SS4 en SS5 door SS20 tuigen, of countercity weapons door counterforce weapons. Daar Europa geen mobiele continentale raketten heeft zou zijn defensiestelsel alle doeltreffendheid verliezen.

Een parlementair debat over deze zaken is in ons land niet verplicht. De regering heeft het advies van het parlement niet nodig!

Tenslotte moet ook nog Viëtnam vermeld worden. Degenen die nu krokodilletranchen wenen reageerden niet tentijde van de napalmbommen, omdat degene die dat deed onze bondgenoot was. Met zijn inval stelt China een daad waarvoor geen naam te vinden is en weigert bovendien vluchtelingen van Chinese afkomst op te nemen, aldus Dejardin. Van Greinbergen meende hetgeen in Viëtnam gebeurt te moeten vergelijken met het geen de Joden in W.O. II te lijden hadden. Hij wil dat zoals voor Zuid-Afrika het cultureel akkoord opgeschort wordt. Op de verantwoordelijkheid van de VSA, die jarenlang het land hebben gebombardeerd en hebben beloofd schadeloosstelling te betalen, maar het nooit deden, werd gewezen door Levaux. Hij vindt het onverantwoord de huidige haat-kampagne aan te wakkeren, iets waarin minister Eyskens een groot aandeel heeft.

(Beknopt verslag kamerzitting 4 juli 1979).

Europees parlement.

In 1978 werden meer dan 9 miljoen E.R.E. aan het Europees parlement toegelikt, waarvan de helft bestemd was voor de politieke groeperingen. In 1979 was dat de helft van meer dan 10 miljoen

E.R.E. Er is ook een post „aanvullende politieke activiteit”. Maar op de vragen van Hendrick en Kuypers naar welke partijen en groeperingen deze gelden gingen, kon geen antwoord gegeven worden. Dit behoort tot de administratieve bevoegdheid van het Europese parlement.

(Vrag. en antw. Kamer buiteng. zitting 1979, afl. 14, p. 645-646 en afl. 19, p. 1010)

Ontwikkelingshulp ?

In het Zwitserse kanton Wallis is er een grondkommissie, die de aankopen van eigendommen door buitenlandse staats-hoofden kan controleren, verbieden en aan het licht brengen. Zo maakte die kommissie bekend dat in mei 1978 de aankoop werd toegestaan van een villa te Savigny door de vrouw van Mboetoe. Zou het niet nodig zijn ook hier toezicht uit te oefenen op dergelijke aankopen door leiders die voordeel halen uit de technisch-financiële samenwerking met België, wou Glinne weten en ook of er in België een overheidsorgaan bestaat te vergelijken met deze Zwitserse grondkommissie.

(Ibid. afl. 19, p. 1055).

Unctad.

Van Elsen interpeleerde uitgebreid over het verloop en de resultaten van Unctad V te Manilla. Er werden 44 resoluties goedgekeurd waaronder vele nietszeggende. Maar er werd een stap gezet in de richting van een nieuwe economische orde en er was veel goede wil. Een zwak punt is de samenstelling van de groepen. De groep van 77 b.v. bevat zowel de opec-landen als sommige van de armste landen ter wereld. Het is niet moeilijk bressen te slaan in hun front. En dat gebeurt dan ook. Een herziening van de traditionele werkwijze moet worden overwogen. De Belgische delegatie heeft een weinig vooruitstrevend standpunt verdedigd, braafjes de richtlijnen van de EEG en van de industrielanden volgend. Het moet mogelijk zijn eigen standpunten in te nemen. Minister Eyskens ziet de redenen voor de moeilijke onderhandelingen langs de kant van het westen in de economische crisis, de energiekrisis en de budgettaire moeilijkheden en langs de kant van de ontwikkelingslanden in de begrijpelijke, maar militante vereisendheid. Hij is ervan overtuigd dat vele problemen zouden kunnen opgelost worden als de westerse, socialistische en opec-landen zich samen zouden inzetten. Hij vindt positief dat een speciale inspanning zal worden gedaan om de basisbehoeften van de armste landen te lenigen : steun aan de landbouw, strijd te-

gen de honger, irrigatieprojecten en dergelijke.

(Beknopt verslag Senaatzitting 19 juli, p. 438-439).

Mensenrechten.

„La voix des Martyrs”, een christelijk blad uit Verviers, beweerde dat er in de USSR nog altijd Belgen zouden geïnterneerd zijn, die op het einde van W.O. II verbleven in de door de USSR veroverde gebieden. Op het verzoek van de minister recente en preciese gegevens te verstrekken heeft het tijdschrift nog niet gereageerd.

(Vraag Glinne, ibid., afl. 20, p. 1107).

Kuypers wees de minister op de aanhouding van 10 burgerrecht-activisten op 30 mei 1979 in Praag, onder wie twee mede-auteurs van charta 77. De minister zou zich beraden met zijn partners en de bezorgdheid van de regering en van de publieke opinie kenbaar maken aan de autoriteiten te Praag.

(Ibid. afl. 17, p. 853).

Bokassa en de mensenrechten.

Om maatregelen te nemen wacht de regering tot de onderzoekskommissie van de OAS verslag zou uitbrengen over de moord van meer dan 100 kinderen in het Centraal-Afrikaanse Keizerrijk door troepen van Bokassa en door Bokassa zelf. De kinderen demonstreerden tegen het verplicht dragen van een schooluniform, dat een maandloon kostte en alleen te koop was bij de vrouw van Bokassa. Ondertussen is verslag uitgebracht en is de massamoord bevestigd.

(Vraag Jorissen, vragen en antw. Senaat, afl. 12, p. 335 en interpellatie Burgeon, beknopt verslagkamerzitting 5 juli, p. 492).

Midden-Oosten.

Het gemeenschappelijk akkoord op 23 april 1979 na het ministerieel bezoek aan Saoedi-Arabië was Tromont een doorn in het oog. Het vragen van de ontruiming van het in 1967 bezette deel van Jeruzalem noemde hij een zich richten naar de Arabische extremistische standpunten en dat als eerste van de Europese gemeenschap. Maar de verklaring was juist wel in overeenstemming met het standpunt van de Europese gemeenschap. De Negen hebben immers verklaard dat een vredesregeling moet gefundeerd worden op de ontoelaatbaarheid van verwerving van grondgebied door geweld en op de noodzakelijkheid voor Israël een einde te stellen aan de bezetting sinds 1967.

(Vragen en antw. Kamer, afl. 14, p. 647-648).

Zuidelijk Afrika.

De brosjure „België en de apartheid” uitgegeven door het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft een stroom van vragen ontlokt aan Jorissen en in mindere mate aan Van Canneyt, waarbij nagenoeg de ganse geschiedenis van Zuid-Afrika aan de beurt komt.

(Vragen en antw. Senaat, afl. 13, p. 365-368).

Na de dringende mondelinge vraag van Van Velthoven op 20 juni interpeleerde ook Glinne over de 17 zogezegd burgerlijke vliegtuigen die via België en Mauritius in Rhodesië belandden en daar bleken levendig te zijn. Iets wat helemaal in strijd is met het embargo op de wapenleveringen aan Rhodesië, beslist door de Uno-Veiligheidsraad.

(Vragen en antw. Kamer, afl. 19, p. 1002-1003 en afl. 20, p. 1109-1110).

De Belgische regering erkent de huidige regering Muzorewa-Smith niet en blijft streng de economische sancties toepassen waartoe de Veiligheidsraad heeft besloten.

(Vraag Glinne, ibid., afl. 20, p. 1111).

Te Westhoek in Namibië is op 21 mei II. een nationale vergadering geïnstalleerd door het Zuidafrikaanse bestuur. De Swapo heeft niet aan de zogezegde verkiezingen mogen deelnemen en de VN zijn gekant tegen de politiek van de voldongen feiten die door Zuid-Afrika eenzijdig wordt gevolgd. Wat is de houding van België i.v.m. het Namibische probleem. België zou de pogingen steunen van de 5 (VSA, Canada, Ver. Kon., DBR en Frankrijk) om tot een vreedzame en internationaal aanvaardbare regeling te komen.

(Vraag Glinne, ibid., afl. 20, p. 1111).

Zuid-Oost-Azië.

Volkswertwoordiger Kuypers vroeg de minister van Buitenlandse Zaken tussen te komen bij de Indonesische autoriteiten nu nieuwe ontwikkelingsprojecten worden opgezet, voor een 40 tal vooraanstaande Moslims, die gevangen zitten omwille van anti-regeringsdemonstraties in januari 1978. Volgens de minister zijn deze Moslims in april 1979 vrijgelaten. Het is hem niet bekend dat anderen om diezelfde reden zouden gevangen zitten.

(Ibid., afl. 14, p. 646).

De Europese kolonisatiepolitiek, de jongste Indo-Chinese oorlogen en de kommunistische staatshervorming zijn de oorza-

ken van het vluchtelingenprobleem in Zuid-Oost-Azië. Welke maatregelen zal de regering treffen om :

1. de Chinese agressie te doen ophouden,
2. de mensen- en volkerenrechten te doen eerbiedigen,
3. initiatieven te nemen te vergelijken met de Kitona-operatie in Zaïre waarvan ongeveer 110.000 miljoen is besteed ?

De vraagsteller wilde ook de omvang kennen van de ontwikkelingssamenwerking met Cambodja en Viëtnam sedert 1965 en of de ontwikkelingshulp aan Viëtnam (n.l. een bootproject en een talenlabo (sic)) zal omgeschakeld worden in vluchtelingen-hulp ?

(Vraag Kuypers, *ibid.*, afl. 19, p. 1010-1011).

Nicaragua.

Een volle neef van Somoza was ere-konsul voor België in Nicaragua. Met de burgeroorlog werd hij door minister Simonet ontslagen.

(Spoedvraag Mej. Dielens, beknopt verslag kamerzitting 4 juli 1979, p. 475).

Chili.

Denkt de regering er aan de De-credereerdienst in te schakelen in de handelsverrichtingen met Chili ? En op welke wijzigingen in de politieke toestand zou dit wel mogen gesteund zijn ?

Omwille van politieke motieven werd voor Chili het garantieplafond op 75 miljoen gevestigd voor transacties op korte termijn met een beperking tot 5 miljoen per transactie. Deze restricties werden gehandhaafd en dit ondanks het feit dat de De-credereerdienst meent dat de financiële toestand van Chili een versoepeling van de verzekeringsvoorwaarden rechtvaardigt. Een te restrictieve dienst zou onze uitvoerders benadelen.

(Vraag Glinne, vragen en antw. Kamer, afl. 17, p. 876).

Dumping.

De minister van Ontwikkelingssamenwerking heeft zich n.a.v. een uitzending over Taiwan duidelijk uitgesproken tegen de sociale dumping in een aantal ontwikkelingslanden, waar de elementaire economische en sociale rechten stelselmatig genegeerd of miskend worden. David Owen stelde voor de voorkeurtarieven van de

conventie van Lomé te beperken tot die landen, die de normen uitgevaardigd door de Internationale Arbeidsorganisatie eerbiedigen. Zal de minister samen met deze van Buitenlandse Zaken en van Buitenlandse Handel dit voorstel steunen, vroeg Maystadt ? De Belgische regering zou gunstig staan tegenover een verwijzing naar die normen, maar voorstel en richtlijnen blijven hangen bij de Raad van ministers. (*Ibid.*, afl. 17, p. 877).

Oorlogsspeelgoed.

De Westduitse minister van justitie heeft contact opgenomen met het verbond van Westduitse handelaars in speelgoed om de verkoop van oorlogsspeelgoed tegen te gaan. Het verbond reageerde daarop positief. De heer Glinne wou weten of de Belgische regering al dergelijke initiatieven genomen had, maar dat bleek niet het geval.

(*Ibid.*, afl. 18, p. 929 en afl. 20, p. 1138-1137).

N.B. : De bespreking door de Senaat en andere parlementaire tussenkomsten uit de nu besproken periode zullen in een volgende bijdrage behandeld worden.

IS HET U BEKEND ?

Is het U bekend dat de Universele Rekening, dat is de zichtrekening van de ASLK, enkele héél speciale voordelen biedt ?

Als U echt niet weet welke die voordelen zijn, dan moet U beslist in de eerstvolgende dagen even aanlopen bij uw ASLK-agentschap.

IN UW EIGEN BELANG

ASLK

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

REGERINGEN, MULTINATIONALS EN PETROLEUMPRIJZEN

Te Brussel, Parijs, Londen, Washington, Bonn, Amsterdam, Tokio of elders is, sinds geruime tijd in alle regeringsmiddelen de „petroleum“ het hoofdthema van alle gesprekken. De grote informatiemedia worden er gemobiliseerd om de openbare opinie er van te overtuigen dat de verhoging van de petroleumrijzen de oorzaak is van alle kwaad. De OPEC-landen worden er dan ook met vinger gewezen, terwijl de schuld van de economische recessie op de rug van de Arabieren wordt geschoven.

De „oliecheiks“ en de „petrodollars“ zijn nieuwe woorden die onze woordenschat hebben verrijkt.

Zo hebben onze regeringen, sinds enkele jaren, eindelijk de zondebokken gevonden op wiens rug zij de verantwoordelijkheid voor de economische teruggang kunnen afwentelen. Zo gaan de multinationale ondernemingen nog maar eens vrij-uit.

Cijfers waarover men angstvallig zwijgt. Waarover nooit gesproken wordt is over wat in die petroleumrijzen allemaal zit. We bedoelen hier de samenstelling van de prijs op het ogenblik dat de verbruiker b.v. zijn benzine aankoopt.

Voor ons land ziet dit er ongeveer zo uit :

BENZINEPRIJS. - per LITER

Productie	14 pct.	(2,55 fr.)
Vracht en vervoer	2 pct.	(0,36 fr.)
Raffinage	10 pct.	(1,82 fr.)
Distributiekosten opslag en verdeling tot aan de pomp	13 pct.	(2,36 fr.)
Douane en accijnzen	48 pct.	(8,73 fr.)
B.T.W.	13 pct.	(2,36 fr.)
	100 pct.	(18,18 fr.)

Hier komt men dus bij een eerste oogopslag tot een zeer zonderlinge vaststelling. Het producerende land dat zijn grondstof verkoopt, dus een deel van zijn patrimonium, heeft slechts recht op 14 pct. van

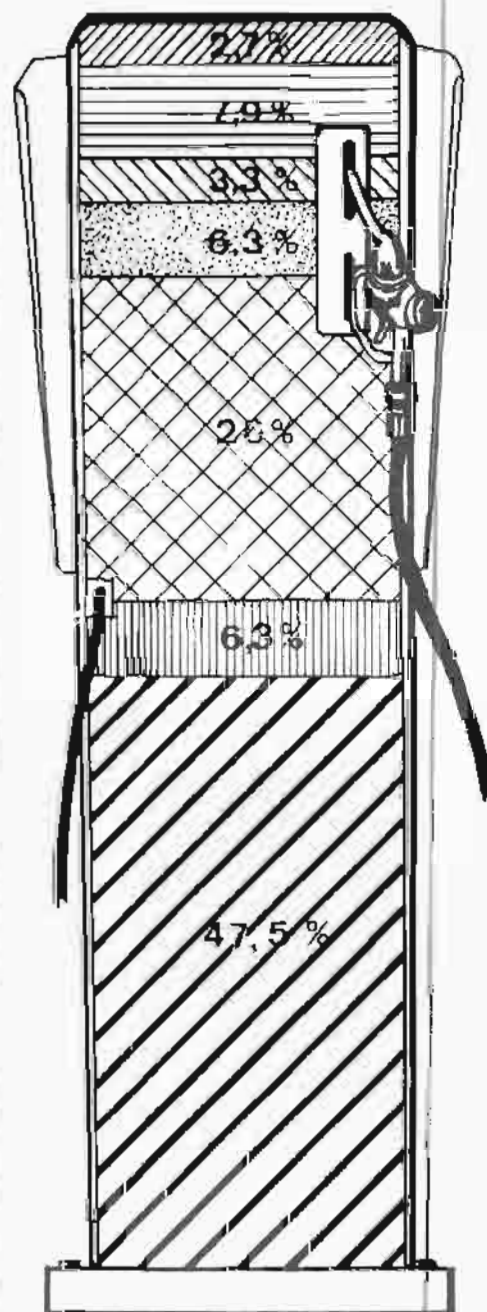
de opbrengst, produktiekosten inbegrepen, terwijl het verbruikende land er, onder de vorm van belastingen meer dan 60 pct. uithaalt en de multinationale ondernemingen 20 tot 25 pct. opstrijken. Wanneer de producerende landen, zoals tijdens de OPEC Konferentie te Genève, besluiten de gemiddelde prijzen van het brutoproduct te verhogen dan tracht men bij ons de openbare opinie in verwarring te brengen.

De door de olielanden aangekondigde procentuele verhoging heeft slechts betrekking op de verkoopprijs in het land van herkomst. En deze prijs maakt, zoals hoger aangegeven, 14 pct. uit van het geheel d.w.z. in Belgische verhoudingen 2,55 fr.

Interessante vergelijkingen.

Bijgaande tekening, die de uitrufeling van de petroleumrijzen voorstelt, publiceerden we in het februari-nummer van „VREDE“ 1970. De prijzenanalyse werd wel enigszins anders bekeken dan hoger maar twee gegevens trekken de aandacht :

1. In 1970 bedroegen de produktiekosten en fiscale aanslag in de produktielanden samen 10,6 pct. wat in 1979 tot 14 pct. van het geheel van de petroleumrijzen gestegen is.

uit „Vrede“, nr. 90, februari 1970.

2. Voor 1970 bedroeg de fiskale aanslag in de landen van verbruik 47,5 pct. In 1979 is dit echter reeds voor ons land 61 pct. geworden.

Om het niet alleen bij ons Belgisch voorbeeld te laten geven we hierbij enkele gegevens die in het Frans economisch tijdschrift „Echos” enkele dagen geleden gepubliceerd werden.

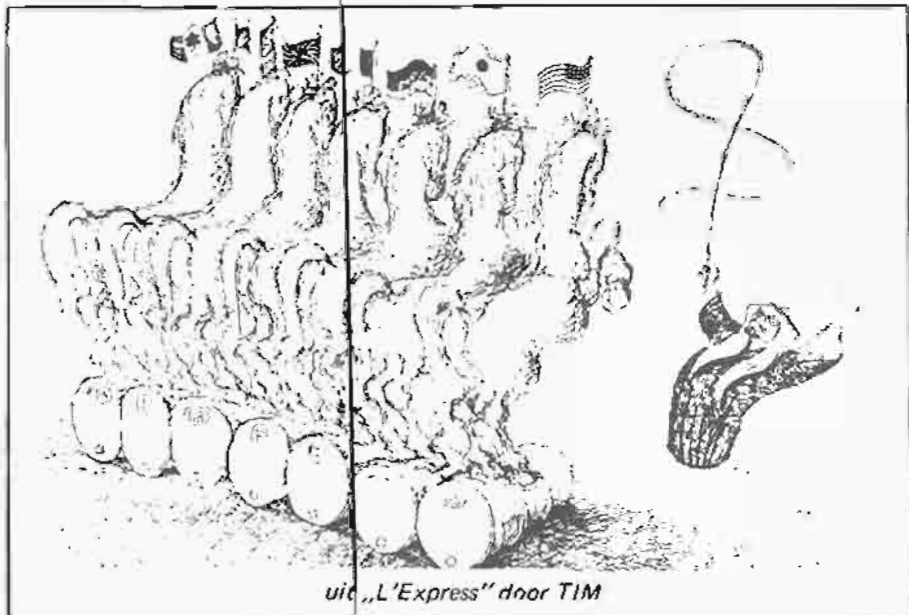
Hieruit blijkt dat op 1 januari 1979 de petroleum 22 F.F. per ton kostte bij de start om 1.470 F.F. te bereiken aan de benzinepomp.

Op amper vijf jaar tijd steeg de prijs aan de verbruiker van 980 F.F. op 1.1.1974 tot 1.470 F.F. op 1.1.1979!

Daar waar het deel voor de belastingen 54 pct. van het geheel bedroeg in 1974 steeg de fiskale aanslag op de benzine in Frankrijk tot 65,90 pct. of 1,88 F.F. per

HET PETROLEUMTEKORT

De door de OESO (Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling waarvan de vijftien rijkste westerse landen deel uitmaken) gepubliceerde cijfers over de petroleummarkt stemmen tot nadenken. Nadat tijdens het eerste trimester de grote petroleummaatschappijen hadden aangekondigd dat zij de leveringen aan hun cliënten moesten inkrimpen - wat niet zonder invloed was op de recente prijsverhogingen - blijkt het dat deze schaarste zeer kunstmatig was. Tijdens de eerste vijf maanden van dit jaar, en dit ondanks de terugloop in Iran, bereikte de wereldproductie van petroleum gemiddeld 63,18 miljoen barrellen tegenover 62,23 miljoen barrellen tijdens dezelfde periode van 1978. De import van de belangrijkste westerse landen (de Verenigde Staten, Japan, Italië, Nederland, Groot-Brittannië en de Duits Bondsrepubliek) steeg met 2,3 pct. Voor de Verenigde Staten bedroeg dit zelfs + 3,80 pct. Daar tegenover steeg het verbruik slechts met 0,5 pct. De OESO wijst er op dat de stocks van de zeven genoemde landen op het einde van de maand mei zelfs 2,90 pct. hoger lag dan dit één jaar voordien het geval was. De stocks van de Verenigde Staten stegen van 1.168 miljoen barrellen naar 1.230 miljoen en deze van de andere genoemde Europese landen van 765 naar 800 miljoen barrellen. Alleen de Japanse reserves daalden van 458 naar 439 miljoen barrellen.

uit „L'Express” door TIM

liter. Intussen praten Giscard en Barre steeds over de „dure petroleumrekening” die de oorzaak is van alle kwaad. Zij zwijgen echter als vermoord over het feit dat de fiscale inkomsten van de verkoop van de petroleumproducten die in 1973 23,7 miljard F.F. opleverden in 1978 stegen tot 52,5 miljard F.F.

Hoe men de waarheid geweld aandoet. Uitgaande van hogergenoemde gegevens werd de Franse Eerste Minister er in de Senaat aan herinnerd dat, zo de prijs van de petroleum sinds 1 januari 1974 met 34 pct. gestegen is, de dollar intussen met 13 pct. daalde terwijl de algemene index van de prijsstijgingen tijdens dezelfde periode opliep tot 63 pct. In totaal betekent dit dat de relatieve kostprijs voor de petroleum in feite daalde met 20 pct.

Belkacim Nabi, Algerijns Minister voor Petroleum, in antwoord op wat hij de „désinformatie” noemde van de persmedia en de anti OPEC campagnes, wees in een perskonferentie gehouden na de Generale Conferentie van de OPEC-landen op volgende punten:

1. Dat het aandeel van het producerende land in de prijs slechts 15 pct. bedraagt daar waar het verbruikersland zonder enig risico via de belastingen ruim 60 pct. wegkaapt en de multinationals 20 tot 25 pct. opslokken.
2. De niet aangepaste prijs niet toelaat de grote verliezen te dekken bij de handelstransacties gezien het Westen bij de export van produkten en machines prijzen vraagt die haar het best passen.

3. De manipulatie van de monetaire pariteiten en de inflatie laten de westerse mogendheden toe de geboekte winsten van de produktielanden te recupereren.

4. De multinationale ondernemingen boeken ontzagelijke winsten. Voorbeelden: Exxon boekte tijdens het eerste trimester van 1979 een winst van 955 miljoen dollar en Mobil Oil en Gulf Oil samen tijdens dezelfde periode meer dan één miljard dollar.

5. Alle OPEC landen, zonder onderscheid hebben geleden onder een begrotingsdeficit. Werden verplicht óf dure leningen aan te gaan óf in hun reserves te putten. Het surplus van de OPEC landen dat in 1977 20 miljard dollar bedroeg viel terug op 7 miljard één jaar later.

6. Door de ontwaarding van de koopkracht van de petroleumlanden is de reële inkomst van een barrel petroleum vandaag teruggevallen op zijn niveau van 1973.

De Algerijnse minister wees er op dat deze gegevens het akkoord van de OPEC landen rechtvaardigt om de prijs van het brut te verhogen van 14,55 naar 18 dollar hierbij rekening houdende dat deze landen binnen zes maanden zullen onderzoeken welke nieuwe maatregelen zich opdringen. Vaststellende dat de westerse persagent-schappen geen inspanning onverlet laten om in hun informatie de feiten te vervalsen besluten de OPEC landen een eigen internationaal persagentschap op te richten dat de naam „Opec nieuws” zal dragen.

De multi's breken alle rekords.

„De winter zal moeilijk zijn voor de geïndustrialiseerde landen“ verklaarde de grote baas van Shell kort geleden tijdens een persconferentie te Parijs. Hij had het hier natuurlijk niet over de situatie van de multinationale ondernemingen uit de petroleumindustrie. Voor deze gaat het goed, heel goed zelfs. Volgende cijfers maken dit meer dan duidelijk.

Officiële winsten voor 1978

(in miljoenen franken).

EXXON (+ 13,60 pct.)	85.008
Standard Oil (+ 10,20 pct.)	34.062
MOBIL (+ 12,50 pct.)	34.622
TEXACO (+ 4,20 pct.)	26.145
Gulf (+ 52,00 pct.)	24.360
B.P. (+ 46,00 pct.)	28.673

De voor het eerste trimester van 1978 bekend gemaakte verhogingen van de winst zijn nog aanzienlijker; Exxon doet een sprong van 37,40 pct., Standard Oil 42,8 pct., Mobil 81 pct., Gulf 80,8 pct. en B.P. 229,4 pct., Texaco + 81 pct.

De „zeven zusters“ (Exxon, Standard Oil, Mobil, Texaco, Gulf, Shell en B.P.), de belangrijkste petroleumaatschappijen, verdeelden zich vorig jaar maar eventjes 303.086 miljard frank winst. En het gaat hier dan nog over officieel toegegeven cijfers...

Zo focpt men Frederik.

Dit alles belet niet dat de regeringen en de pers verder gaan om de man van de straat

wijs te maken dat de stijgende olieprijs de oorzaak zijn van de werkloosheid en het dure leven en dat de producerende landen hiervoor de verantwoordelijkheid dragen.

De pers speelt hierbij een belangrijke rol. Duurdere benzine is altijd de schuld van de Arabieren maar over de verantwoordelijkheid van de multinationale ondernemingen en de regeringen geen woord. Het ziet er wel naar uit dat beiden onder een hoedje spelen.

Het is ook duidelijk dat het „petroleumtekort“ waarover men het tijdens de laatste maanden had een begrip is dat kunstmatig onderhouden wordt.

Omdat dit de multinationals toelaat de prijzen de hoogte in te drijven.

Ten andere. Wie is het die op de vrije markt te Rotterdam verkoopt en waarom weigeren de EEG landen hiertegen de nodige maatregelen te treffen?

Uit de recente verklaringen van President Carter blijkt dat deze aanvoelt dat de zaken uit de hand lopen. De grote petroleumaatschappijen worden aan de kaak gesteld omdat zij het echt te bont maken.

Carter stelde een speciale belasting voor op de oliewinsten om met deze gelden nieuwe energiebronnen te kunnen aanboren maar botst op de petroleum-lobby in het Congres die het hem zeker zal beletten. Maar terwijl Carter tegen de multinationals harde taal spreekt, maar er weinig aan doet, komt hij wel de oprichting van een speciale interventiemacht van 110.000 man aan te kondigen, om de Amerikaanse belangen, d.w.z. het kunnen beschikken over de grondstoffen, waar ook ter wereld te verdedigen.

Uit de beelden die door de Amerikaanse T.V. stations vrij gegeven werden over militaire oefeningen in de woestijn blijkt

In Iran, dat onder de Sjah de belangrijkste olieleverancier van Zuid-Afrika was, werd door het nieuwe regime de leveringen aan het apartheidregime stopgezet.

Groot-Brittannië verzekerde echter Pretoria niet aan zijn lot over te laten.

B.P. (British Petroleum) heeft het nu op zich genomen het land van de apartheid de nodige petroleum te bezorgen. Nu komt de aap uit de mouw. Gezien Londen vreest dat een aantal E.E.G. landen hiertegen kabaal gaan maken, werd bekend gemaakt dat in geen geval olie van de Noordzee naar Zuid-Afrika zal gaan. Deze olie blijft voor Europa bestemd en B.P. zal in de plaats petroleum in Latijns-Amerika aankopen voor de export naar Pretoria.

wel duidelijk wat met dit alles bedoeld wordt.

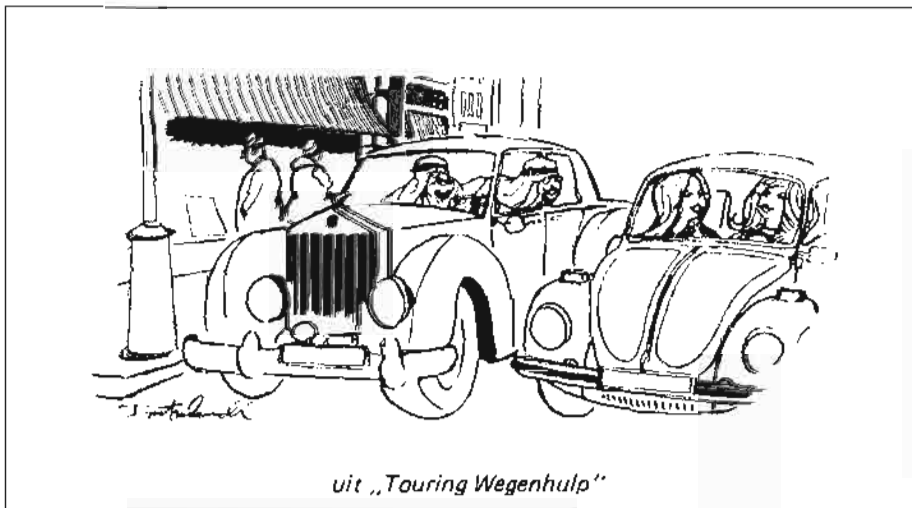
Giscard d'Estaing, de Franse President, reageerde op de bekendmaking van de Amerikaanse President betreffende de interventiemacht in positieve zin. Zo verklaarde hij o.m. dat „...zo de consumerende landen afgesneden werden van hun petroleumbevoorrading hun nationaal bestaan zou worden in gevaar gebracht“. In dat geval voegde hij er aan toe „zouden deze landen gedwongen zijn tegenover dit gevaar de aangepaste reacties te nemen“.

De politiek van Frankrijk in Afrika, b.v. t.o.v. Zaire, Tsjaad.

De politiek van Frankrijk in Centraal Afrika bewijst dat het hier niet alleen om woorden gaat. Alles bij mekaar genomen ziet de toekomst er op dit vlak voorlopig niet schitterend uit.

Het ziet er echter niet naar uit dat de landen van de derde wereld zullen laten intimideren door de Amerikaanse en Franse dreigingen. Het valt niet te ontkennen dat er een zeker gevaar in zit. Wat we in ieder geval dienen te bletten is dat men onze openbare opinie opzet tegen de petroleumlanden. Gezien een belangrijk deel van onze persmedia bewust of onbewust dit spelletje mee speelt komt het er op aan hier klaarheid te scheppen en geen inspanning onverlet te laten om de bevolking een beter inzicht te geven op het geheel van het petroleumdossier.

A.D.S.

uit „Touring Wegenhulp“

* De premier van Zimbabwé, A. Mugabe heeft beslist dat de uitgewezen missionarissen terug het land binnengemoen. Bisschop D. Lamont van Umtali protesteert tegen deze beslissing. „Men wil er de indruk mee wekken dat de missionarissen de politiek van de regering goedkeuren“. In 1976 werd de bisschop zelf het land uitgezet : hij had de aanwezigheid van guerrillero's niet doorgegeven.

Nu mag hij voor enkele weken terug het land in voor de wijding van een hulpbisschop.

De bisschop leverde een grondige kritiek op het regime. Hij zei onder andere dat de nieuwe regering gewoon de racistische politiek van het Smith-regime verderzet en dat men niet op vrede moet hopen zolang de bevolking geen echte politieke inspraak heeft. De Rhodesische kranten kregen verbod politieke uitspraken van de bisschop te publiceren.

* De Pakistaanse Minister van Buitenlandse Zaken heeft tijdens zijn recent bezoek aan Iran een boodschap overgebracht aan de ayathola Khomeiny afkomstig van de Chinese President Hua Guofeng.

In deze boodschap biedt Hua zijn excuses aan voor het bezoek dat hij vorig jaar gebracht heeft aan de Shah-ibn-shah van Iran. De ayathola heeft de excuses grootmoedig aanvaard.

* De Westduitse schrijver Gunter Wallraff heeft klacht ingediend tegen de minister van binnenlandse zaken van de Bondsrepubliek. Hij is er namelijk achtergekomen dat zijn telefoon gedurende twee maanden is afgetapt door de overheid. Hij werd ervan verdacht contact te hebben met de „veronderstelde terroristen“ Margit Schiller die lid zou zijn van de Rote Armee Fraktion.

* Zo'n twee miljoen Zuidafrikaanse zwarten leven in landbouwkampen, bedreigd door de honger, zonder behoorlijk onderdak noch werk. De krant de „Post“, die een onderzoek uitvoerde in de provincie Natal en het distrikt Transkei, meldt dat het vooral de kinderen zijn die door de honger bedreigd worden. Volgens deze wekelijks verschijnende oppositiekraant mag men schatten - want om begrijpelijke redenen bestaan er geen officiële statistieken - dat elke twintig minuten een jonge zwarte overlijdt aan de gevolgen van ondervoeding.

Maar aan deze kinderen wordt niet gedacht. „Iedereen houdt zich slechts bezig met de kinderen van Soweto en andere stedelijke gebieden die ondertussen zijn uitgegroeid tot toeristische attracties“.

De bevolking staat machteloos en in sommige gevallen wordt het hun zelfs verboden landbouw en veeteelt uit te oefenen. De daar levende bevolking is trouwens asymmetrisch gestructureerd, vermits het grootste deel van de volwassen mannen in de steden gaat werken of, tegenwoordig - na het instellen van de tuisland - als seizoenarbeiders in andere streken van het land.

Hun loon bedraagt zo een 8 tot 20 dollar per maand.

Op de onuitgesproken vraag waarom zij dit publiceren zegt de „Post“ : „De Duitsers hebben getracht de wereld diets te maken dat zij het „Nicht-Gewusst“ hebben. Wij willen het gebruik van dit laffe ekskuus in dit land beletten“.

* Sommigen blijken echt geen gelegenheid onbenut te late om de sfeer van de koude oorlog levendig te houden. Zo komt de leider van het Amerikaans Olympisch Komitee die aanwezig was op de Spartakiade te Moskou te verklaren dat zijn organisatie overweegt tijdens de Olympische Spelen van 1980 te Moskou de basis voor de Amerikaanse Atleten in Finland of de Duitse Bondsrepubliek op te trekken. Deze sportmensen zouden dagelijks per vliegtuig naar Moskou worden overgebracht. Een zonderlinge handelwijze wanneer men weet dat b.v. onze pers wel enige kritiek had voor wat betreft de organisatie van de Spartakiade, die toch maar een soort algemene repetitie was, maar zich lovend uitsprak over de accommodatie voorzien voor de deelnemers aan Moskou 1980. Wie herinnert zich niet dat men in Montreal nog aan het bouwen was toen de spelen reeds begonnen waren.

* Generaal Haig, Kissinger e.a. hebben zich in de Verenigde Staten negatief uitgelaten over de Saltakkoorden. Zij zijn er tegen tenware... zoals de democratische senator Sam Nunn het uitdrukte, Carter gelijktijdig de militaire uitgaven met 7 miljard dollar zou verhogen. Een zonderlinge manier om een ontwapenings dynamiek op gang te brengen. Het ziet er dus naar uit dat de President het niet gemakkelijk zal hebben om Sait II door de Senaat en het Kongres te laten ratificeren.

* De organisaties van Frank Guyana : de Vrouwenbeweging van Guyana, de Arbeiders Unie, de Oudersvereniging van Guyana,

KORTOM

De Beweging van jonge werklozen, de Vereniging tegen het Kolonialisme en de Vereniging voor vrijheid en demokratie samen geïndeld in de „Mayouri Beweging“ protesteren tegen het inzicht van de Franse Regering om naar hun land een 300 tot Indochinese vluchtelingen over te brengen. Reeds in 1977 werden een honderdtal Zuidoostaziatische families naar deze „Franse provincie“ overgebracht. In hun protest wijzen genoemde organisaties er op dat de Franse Kolonialistische Regering te ten overstaan van het nationaal bewustwordingsproces van de Guyaanse bevolking, tracht door het massief inplanten van vreemde bevolkingsgroepen tevens van Franse kolonisten de weg van de inlandse bevolking naar zelfbeschikking te verstoren.

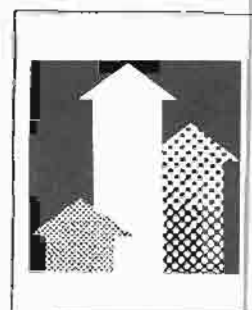
* Een speciale commissie opgericht door President Carter bezocht de USSR om gegevens te verzamelen over de genocide tegen de Joden tijdens de tweede wereldoorlog. Dit bezoek dat voor gevolg zal hebben dat de Amerikanen zullen mogen beschikken over uitgebreide dokumentatie waarover de Sovjets beschikken gezien zij het waren die Auschwitz, Treblinka, Maidanek bevrijdden, moest echter weer een schaduwzijde hebben. De Amerikanen bleken het er niet over eens te zijn dat men in de Sovjetunie spreekt over „slachtoffers van het nazisme“ daar waar zij de voorkeur geven aan „joodse slachtoffers“. De Amerikaanse schrijver E. Wiesel, vond het zelfs nodig te protesteren omdat op het monument ter ere van de slachtoffers van Babi Jar, waar honderdveertigduizend mensen door de nazis vermoord werden, de tekst „Sovjetische slachtoffers van het nazisme“ vermeld staat.

* Wanneer men de Franse President of zijn Eerste Minister op de T.V. ziet, en dit is bijna dagelijks het geval, dan druipt de zelfgenoegzaamheid er af. Als je Giscard en Barre moet geloven zijn zij de „grote“ verdedigers van de vrede. Het is dan ook nuttig er eens op te wijzen dat de begroting voor Defensie voor 1979 een verhoging inhoudt van 24,6 pct. tenoverstaan van 1978. De Franse wapenleveranties aan derde landen stijgen eveneens jaarlijks met 25 pct.

* Habib Achour, de 66 jarige algemene sekretaris van het Turksisch Vakverbond werd in voorlopige vrijheid gesteld. Zijn woonst wordt echter steeds bewaakt door de politie en hij mag slechts zijn kinderen ontvangen. Achour werd één jaar geleden, samen met tal van andere syndikale militanten, tot een zware gevangenisstraf veroordeeld. Zij werden verantwoordelijk gesteld voor de nochtans spontane betogingen tegen de regeringspolitiek waarbij verschillende doden vielen toen de politie en het leger hardhandig optrad.

Tegen deze veroordelingen kwam uit de ganse wereld, o.m. vanwege het IVV waarvan Achour ondervoorzitter is, een belangrijk protest los. De andere syndikale militanten werden tot heden niet vrijgelaten zodat de aktie zeker moet worden verder gezet.

* Een Nederlandse Parlementaire commissie, voorgezeten door dhr. Scholten (Kristen Demokraat) publiceerde op 3 aug. een rapport waarin de nadruk wordt gelegd op het feit dat De Haag nooit gereageerd heeft tegen de verkrachtingen van de ekonomische sankties tegen Rhodesië die opgelegd werden door de Verenigde Naties. De onderscheiden Nederlandse regeringen hebben sinds 1965 oogluikend toegelaten dat Shell zijn leveringen voortzette aan Salisbury. De commissie eist een onderzoek over de rol van Nederland, die zich nochtans steeds opwerpt als de verdediger van het internationaal recht, in deze zaak. Zie je iets dergelijks ook in België gebeuren ?

EEN VIETNAMESE TRAGEDIE

Het gehuil, dat de laatste tijd opgaat tegen het al zo beproefde Viëtnam, is zó intens en zó eenstemmig, dat het de vorm krijgt van een weloverwogen en goed-georkestreerd offensief, niet alleen tegen Viëtnam, maar, langs dit land om, tegen de Sovjet-unie en onrechtstreeks ook, tegen de linkse, progressistische en vredelievende krachten in de wereld. Dit offensief, dat een aureool van (schijn)heiligheid legt rond de campagne voor de mensenrechten (in de socialistische landen !) van president Carter, voegt zijn gewicht bij de andere, gekende, argumenten tegen de socialistische landen - antisemitisme, dissidenten, psychiatrische instellingen, Goelag-archipels, enz. - teneinde de détente nog beter te saboteren en dus de bewapening te ver-

Koude oorlog.

Het is onbegrijpelijk, dat zoveel linkse mensen zich in die haatcampagne laten meeslepen en niet inzien, dat de „bootmensen“ - en ook zichzelf - schandelijk ge- en misbruikt worden om een hetze te ontketenen tegen het land, dat enkele jaren geleden de sterkste en rijkste mogendheid van de wereld politiek en militair in haar hemd zette.

Realistischer, objektiever en humanistischer is dan ook het standpunt van een Franse Comité, met J.P. Sartre, Yves Montand en andere progressisten, dat - terecht - meent, dat een eerste, dringende hulp moet geboden worden - waar diegenen, die rechtstreeks voor het leed verantwoordelijk zijn schromelijk in gebreke blijven - zonder daarom Viëtnam aan de politieke schandpaal te spijkeren. De Viëtnamese tragedie speelt volledig in de kaart van de Amerikaanse imperialisten. De ware verantwoordelijken voor deze rampzalige situatie zullen dan ook in hun handen wrijven, nu ze ook al linksen achter het spandoek „Communistes - assassins“ zien opstappen.

Onze informatie-media zijn zo eenzijdig en onvolledig gebleken, dat het bekendmaken van tegeninformatie meer dan noodzakelijk is, teneinde het vluchtelin-

genprobleem tot zijn ware proporties te herleiden. Ook de uitdrukking „boat-people“ - een met psychologisch doorzicht door de Amerikanen gekozen term - wekt de emotionele - en dus subjektieve -

Jan Van Calsteren

stellingname in de hand. Vanuit onze lute TV-zetel zien we de deerniswekkende beelden voorbischuiven en mét ons medelijden met deze ongelukkige vluchtelingen, stijgt onze woede tegen het land,

rechtvaardigen. De „bootmensen“ komen hier zo goed van pas en alles past zo netjes in elkaar - de drijvende doodkisten, „made in Hongkong“, de weigering van de Z.O.-Aziatische landen om de vluchtelingen op te nemen, enz. -, dat het veel lijkt op een opgezette provokatie. Hoe dan ook, feit is, dat de Amerikaanse - en andere - haviken, reactionairen en anti-kommunisten in hun nopjes zijn met de vluchtelingen-tragedie, zodat er weinig of niets gedaan werd - en wordt - om de werkelijke oorzaken ervan weg te nemen. Enkele duizenden dode „hooks“ tellen niet mee, als het erom gaat een gehaat regime de politieke - en wie weet ook de militaire - doodsstek te geven. En krokodilletranen zijn gauw gestort...

waaruit ze vluchten „moeten“, Viëtnam. We zien enkel radeloze, opgejaagde, hongerende, ten dode gadoemde, mensen, een berg van uitzichtloze ellende en niet de achtergrond : wie die bootmensen zijn, waarom ze zijn gevlucht, enz.

Wie zijn de „bootmensen“ ?

Het grootste gedeelte van die vluchtelingen, minstens 80 pct., is van Chinese oorsprong. De andere behoren tot verschillende bevolkingscategorieën, doch men mag gerust aannemen, dat velen van hen collaborateurs waren van de Amerikanen en zelfs agenten van de C.I.A. Het State Department had een lijst opgesteld van 200.000 personen, die moesten geëvacueerd worden in geval van een Amerikaanse nederlaag. In zijn boek „The Decent Interval“ schrijft Frank Snepp, chef van de C.I.A. in Viëtnam, dat er slechts 5.595 „helicopter people“ konden geëvacueerd worden. „Onder de personen, die aan hun lot werden overgelaten, - schrijft hij - bevinden zich 30.000 agenten en onder-agenten van de C.I.A., die actief deelgenomen hebben aan het programma „Phenix“. (Dit programma bestond erin alle personen te doen verdwijnen, die ervan verdacht werden lid te zijn van het Nationaal Bevrijdingsfront of ermee te

sympathiseren. Men schat dat elk van die agenten de dood van 4 mensen op het geweten had). Voegt men daaraan toe de eigenaars van bordelen, de drugtrafikanten en de voortverkopers van Amerikaanse surplusgoederen, de militairen en functionarissen van het vroegere regime, die de heropvoedingskampen trachten te ontlopen, dan komt men gemakkelijk tot de honderdduizenden vluchtelingen van vandaag.

Daarnaast zijn er natuurlijk nog de tienduizenden ontevreden, mensen, die zich niet hebben kunnen aanpassen aan een land, dat hopeloos arm is, of zich schikken naar de heropbouwplannen van het regime, nadat ze zolang van de Amerikaanse man na geleefd hadden.

En dan zijn er de Viëtnamezen van Chinese oorsprong, de Hoa's, zoals ze in Z.O.-Azië genoemd worden. In Z.-Viëtnam waren er tot voor kort anderhalf miljoen, waarvan één miljoen in Sjoen, een voorstad van Ho-Tsji-Minhstad. Door de kommunistische autoriteiten worden ze gewantwoord en dit om verschillende redenen. Ook al zijn hun voorouders meer dan een eeuw geleden naar Viëtnam gekomen, ze zijn niet geïntegreerd in de Viëtnamese samenleving. Ze vormen een clan, volstagen apolitiek, doch sterk religieus. In meerderheid waren ze aanhangers van het regime Thieu en van de Amerikanen, omdat ze daar gemakkelijk geld verdienen konden. Ook in het nieuwe regime bleven ze aanvankelijk het geldwezen en de handel beheersen (90 pct. van de handelaars en speculanten waren Hoa's) en weigerden hun fortuin in dienst te stellen van de broodnodige wederopbouw. De distributie - de weke plek in de Viëtnamese hongereconomie - was bijna volledig in handen van de Hoa's. Door de woekerhandel in de grote steden en het opdrijven van de prijs van de rijst, verdienden ze, zelfs tot vorig jaar, nog goed geld. Ze lieten zich daarbij kennen als politieke en sociale tegenstanders van het regime. Door de Hoa's immers liepen de pogingen van de regering om zelf de rijst bij de boeren op te kopen en tegen lage, vaste prijzen aan de bevolking te verschaffen op niets uit. Droogte, aardbevingen en overstromingen maakten de voedselsituatie nog alarmerender.

Tot de regering, in maart 1978, besloot het hele distributienet, samen met een hoop kleine en middelgrote bedrijven, - zo'n 30.000 in totaal - te nationaliseren. Die maatregel was niet tegen de Hoa's gericht - ook Viëtnamezen werden getroffen -, daar zij echter de grote meerderheid van de handelaars uitmaakten, werd die maatregel door hen - en ook door Peking

en de Westerse media - uitgeleefd als een aanval op de Chinese minderheid. Zij waren ook de grote slachtoffers van de daaropvolgende munthervorming, dat het zwarte-marktgeld waardeloos maakte (vergelijk met onze Gutt-hervorming na de tweede wereldoorlog). Geer wonder dat van toen af heel wat Hoa's verkozen het land te verlaten. De Chinese Volksrepubliek heeft trouwens alles gedaan om

LE MONDE VAN 11 AUGUSTUS 1979

terland komt een zonderlinge ervaring op te doen. Van de 108 Viëtnamese vluchtelingen die op 9 augustus op de luchthaven van Dublin werden verwacht komende van Hong Kong, waren er maar vijftig op de afspraak. Toen hen bekend werd gemaakt dat ze naar terland gingen hadden de andere zich weggestoken tot het vliegtuig vertrokken was. Later lieten ze weten dat ze alleen naar de Verenigde Staten willen. De meeste Indochinese vluchtelingen vragen inderdaad naar de V.S. te vertrekken denkende daar het paradijs te vinden; sommigen willen wel naar Frankrijk gaan, een ander westers land dat hun vertrouwen inboezemt. Het gebeurt dikwijls dat ze kordaat een visa weigeren voor een ander land (Australië of Canada) er de voorkeur aan gevend maanden, zelfs jaren in een kamp te wachten in de hoop uiteindelijk een visa voor de Verenigde Staten te krijgen. Ook al lopen ze dan het gevaar uit het kamp gezet te worden of achteraan op de wachtlijsten geplaatst te worden. Dit probleem is wel van een uitzonderlijk belang nu er in het kader van de internationale solidariteit besloten werd dat talrijke landen bereid zijn Indochinese vluchtelingen op te nemen.

de moeilijkheden en spanningen in Viëtnam én de emigratie van de Hoa's te doen toenemen. Chinese agenten zette de Hoa's ertoe aan uit te wijken naar China. De dreiging van een Chinees-Viëtnamese konflikt werd daarbij als doorslaggevend argument aangewend. Zo begon in de zomer van 1978 de massale uittocht van de Hoa's. In akkoord met Hanoi stuurde Peking 2 schepen één naar Haifong in 't Noorden en één naar Vungtau in 't Zui-

den. Ze keerden echter ledig naar China terug omdat Peking erop stond de emigranten in de boordpapieren aan te duiden als „Chinese burgers, vervolgd door de Viëtnamese autoriteiten“, wat natuurlijk door Viëtnam niet aanvaard werd.

Ondertussen hadden tienduizenden Hoa's, ingaande op de raadgevingen van de Chinezen, hun handel en hun bezittingen verkocht, zodat ze letterlijk „op straat“ stonden. Ze vormden een gemakkelijke prooi voor de onderwereld van Saigon, die nu in de prostitutie, de drughandel en de zwarte markt geen „broodwinning“ meer vond en voor wie de evacuatie van de Hoa's een bloeiend handelszaakje werd.

In februari 1979 vielen de Chinezen Viëtnam binnen. Een aantal Hoa's, sympathiserend met de C.V.R., en waarvan sommigen al in mei 1975 de vlag van Peking of de foto van Mao voor hun deur gezet hadden, traden op als „vijfde kolonne“, door gids te spelen voor de invasietroepen of zelfs door deel te nemen aan de gevechten.

De Viëtnamese regering en de Hoa's. Een week na de Chinese invasie, op 25 februari, begon Hanoi de onderhandelingen met het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen bij de U.N.O. (U.N.H.C.R.). Het 7-puntenakkoord, dat op 30 mei gesloten werd, voorzag in het vertrek van die Viëtnamezen, die wensten uit te wijken en dat in voorwaarden, die hun veiligheid waarborgen. In de streken met strategische betekenis (Haifong, Hanoi, de mijnstreek van Hongav-Camfa, e.a.) werden de Hoa's voor de keuze geplaatst :

- vertrekken naar China langs de weg ;
- vertrekken per schip naar Hongkong, Maleisië, de Verenigde Staten, Frankrijk of een ander land, dat bereid was hen op te nemen ;
- vertrekken naar de Nieuwe Economische Zones om er te werken in de plantages van rubber, koffie, sisal, enz.

Die Nieuwe Economische Zones werden opgericht met het doel de overbevolkte steden te „saneren“ en het ontvolkte platteland geleidelijk terug productief te maken. De rekrutering geschiedde aanvankelijk op basis van vrijwilligheid, doch honger, ziekte, onmenselijke arbeids- en levensomstandigheden, ontploffende mijnen, enz. gaven die Zones al gauw de naam van concentratiekampen, - wat in het buitenland ook zo werd voorgesteld. Toch is het zo, dat de Viëtnamezen van Chinese oorsprong meer en meer de speelbal werden van willekeur, machtsmisbruik en rassendiscriminatie, ook van officiële zijde. Inderdaad. De Hoa's worden o.a.

uitgesloten uit niet minder dan 15 beroepen : hun scholen werden gesloten, terwijl hun kinderen niet in de Viëtnamese scholen terecht kunnen, enz.

In het vluchtelingendrama gaat de Viëtnamese regering evenmin vrijuit. In de context van een oorlogssituatie, uit veiligheidsoverwegingen, om lastposten - of tegenstanders - kwijt te geraken, is het begrijpelijk dat de autoriteiten het vertrek van mensen van Chinese oorsprong oogluikend toelaten of zelfs in de hand werken, vooral na de verklaring van Deng Xiaoping in april van dit jaar, dat Viëtnam een „tweede lesje“ diende te krijgen, ook dat daarbij nog een soort van emigratiebelasting van zo'n 2000 dollar per hoofd wordt geheven, een mogelijkheid onder vele om verworven rijkdom in het land te houden. De praktijken van een enggeestige partijbureaucratie zijn echter bezig een hoop Viëtnamезen, waaronder goede vaderlanders en sympathisanten van de socialistische revolutie, te vervreemden en af te stoten van het nieuwe regime. Een minder strakke houding had ongetwijfeld een rem kunnen zetten op een exodus, die steeds moeilijker kan tegemoet getreden worden. Tot nog toe is de administratie niet in staat gebleken het vertrek van de vluchtelingen te organiseren, ondanks het programma, opgesteld in samenwerking met het U.N.H.C.R. : enerzijds blijven de uitreisvisa achterwege ; anderzijds dragen de economische en andere maatregelen, de verwarrende geruchten en het door het Westen opgewekte fata morgana van welvaart en veiligheid bij tot het ontstaan van een golf van paniek en illegale uitwijking.

Het is gemakkelijk om Viëtnam en zijn regime met alle zonden van Israël te overladen. Oh ja, wij zijn zo humanistisch, zo breeddenkend, zo begrijpend. B.v. tegenover misdadigers, moordenaars, dieven, die voor onze rechtbanken moeten verschijnen : hoe vaak niet worden ze witgewassen, omdat ze voorgesteld worden als erfelijk belast, door een ongelukkige jeugd, een verlopen huwelijk, een verdorven milieu... Maar voor Viëtnam : geen begrip, geen genade. Barbertje moet hangen ! Het is gemakkelijk met een volle maag over menselijkheid en vrijheid te spreken. Maar wij vergeten, dat Viëtnam, ook vandaag, nog steeds erfelijk belast is door meer dan 30 jaar oorlog. Dat het, om te overleven, tot die harde maatregelen en die harde politieke lijn gedwongen is geworden. Omdat het door de grote mogendheden totaal geïsoleerd werd. En toch heeft Viëtnam jarenlang zijn goedwill getoond. Het is - tegen de zin van de Sovjetunie - lid geworden van het

Viëtnam... niet zo heel lang geleden

Internationaal Monetair Fonds, van de Wereldbank en de Aziatische Ontwikkelingsbank. Het heeft stappen gedaan om aanvaard te worden in de Z.O.-Aziatische Alliantie en om de betrekkingen met de V.S. en het Westen te normaliseren. Maar afgezien van wat losse hulp van Zweden, Nederland en Frankrijk, botste het op een ondoordringbare muur van vijandschap.

Wie schuldig is...

Vandaag echter is alles vergeten wat er de laatste 1930-1935 jaar met en in Viëtnam gebeurd is. Omdat de humanitaire kant van de zaak op zichzelf tegen Viëtnam pleit. En omdat wij aldus ook de verantwoordelijkheid vergeten van de andere mogendheden. Van Engeland, van China, maar in de eerste plaats van de koloniale mogendheid Frankrijk en de Amerikaanse „war-lords“. Het is moeilijk de huidige ellende van Viëtnam te begrijpen als we geen rekening houden met de eeuwenlange kolonisatie en de dertig jaar lange vernietigings- en uitroeiingsoorlog, gevoerd met ontbladeringsmiddelen, napalm- en splinterbommen en de modernste moordtuigen, die N.-Viëtnam „terug naar het stenen tijdperk“ moesten bombarderen. De politiek van de geforceerde urbanisatie, door de Amerikanen toegepast teneinde het platteland onleefbaar te maken - in de eerste plaats natuurlijk voor de partizanen - leidde tot een monsterachtige aanwas van de steden, - Saigon groeide aan van 1 miljoen in 1965 tot 4 miljoen in 1975 - met al de rampzalige gevolgen vandien. Aldus hebben de Amerikanen niet alleen de economie van het land ten gronde gericht maar ook de sociale structuur en de morele waarden vernietigd. Sedert 1975 hebben de Amerikanen nog geen cent betaald aan oorlogsschade - zoals nochtans overeengekomen was - maar zijn ze de weg opgegaan van de economische boycot, van het isolement en de weigering om Viëtnam diplomatiek te erkennen.

Ook China tref. schuld : naast zijn politiek en militair ondermijningswerk is er de brutale stopzetting van de 72 projecten voor economische hulp.

Schuld dragen ook de Engelse autoriteiten van Hongkong, nl. door niet op te treden tegen de aankoop van onbruikbare boten, die in de Kroonkolonie voor anker liggen om gestoot te worden, maar die door gewetenloze gangsters, onder Panamese vlag en met een bemanning uit Taiwan, weer de zee ingestuurd worden om vluchtelingen op te halen.

Het probleem van de vluchtelingen is een menselijk drama, dat herinnert aan de uittocht van de Joden uit Hitler-Duitsland.

Maar ook aan die andere Viëtnamese vluchtelingen tijdens de laatste jaren van de Amerikaanse interventie, - met 4 miljoen waren ze - en waar toen maar weinig Westers gemoraliseer bij te pas kwam. Hoe schrijnend het vluchtelingenprobleem ook is, toch wordt het noodzakelijk politiek bekeken, niet humanitair. Dit heeft minister Eyskens, na zijn reis naar Z.O.-Azië, nog maar eens onderstreept.

Minister Eyskens die harde taal spreekt tegen Viëtnam was tijdens zijn Zuidaziatische rondreis te gast bij de Indonesische diktator Soeharto.

Eyskens verduidelijkt tijdens een persconferentie dat de Belgische ontwikkelingshulp aan Indonesië ruim 7 procent bedraagt van de Belgische hulp aan niet-Afrikaanse landen.

Het moet Eyskens wel bekend zijn dat Generaal Soeharto op 30 september 1965 de militaire putsch leidde die het Soekarnoregime ten val bracht.

VIJFHONDERDDUIZEND MENSEN werden hierbij koelbloedig af geslacht.

Minister Eyskens moet ook wel weten dat op dit moment nog iets van 60 tot 80.000 mensen in de Indonesische concentratiekampen zitten en dit, sinds 1965, zonder enige vorm van proces.

Misschien zou Eyskens te raden kunnen gaan bij de Nederlandse T.V. die een paar maanden geleden over dit aangrijpend probleem een ontroerende reportage ten beste gaf. Eyskens die ook nooit een woord van protest liet horen toen de Amerikaanse bommen, napalm en chemische produkten met gulle hand over Viëtnam werden gestrooid zou dan wellicht niet meer op eenzijdige manier het begrip „mensenrechten“ hanteren.

Alles wat er gedaan wordt is gericht op het destabiliseren en vernietigen van het regime van Hanoi. Het is een voortzetting - met andere middelen - van de oorlog, die eigenlijk in 1975 had moeten eindigen. Voor de ultra-rechts: Margaret Thatcher is het vluchtelingenprobleem niets anders dan „het communisme aan het werk“. Minister Eyskens zegt het anders. „Het vluchtelingenprobleem, - zegt

hij - is slechts één aspect in een veel ruimer en dreigende problematiek : de alliantie tussen Viëtnam en de Sovjetunie“. (En dit nadat men Viëtnam - zoals Cuba vroeger - letterlijk in de armen van de S.U. had geduwd en er voor dat land geen enkele andere weg overbleef).

De conferentie van Genève : licht en schaduw.

De A.S.E.A.N., de Z.O.-Aziatische Alliantie, - pro-Amerikaans, rechts tot rechts-militair - stuurt aan op een internationale beoordeling van Viëtnam, dat ervan beschuldigd wordt de situatie in Z.O.-Azië te destabiliseren. Er wordt op gespeculeerd, dat de E.E.G.-hulp aan Viëtnam zou stopgezet worden en dat die hulp dan naar de A.S.E.A.N. zou gaan, die zo iets natuurlijk best kan gebruiken.

Hoewel de Conferentie van Genève van 20-21 juli, zoals verwacht, voor sommige mogendheden nog eens een extra gelegenheid was om Viëtnam te veroordelen, heeft dit land daar nog maar eens zijn goodwill getoond. Het heeft beloofd, dat de vluchtelingenstroom voorlopig zoveel mogelijk beperkt zou worden. Verder zal er resoluut opgetreden worden tegen illegale trafiek en mensensmokkel. Om de uittocht van emigranten te regelen zullen, in samenwerking met het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen speciale doorstromingscentra opgericht worden. Nagenoeg alle deelnemende landen hebben formele toezeggingen gedaan om het vluchtelingenprobleem op te vangen. Tal van Westerse landen zullen grote aantallen vluchtelingen opnemen. Er worden ook grotere sommen ter beschikking gesteld om de nood van de vluchtelingen te lenigen.

De resultaten van die Conferentie zijn echter niet onverdeelde. Zolang de economische toestand van Viëtnam niet verbetert komt er geen oplossing voor het vluchtelingenprobleem. Omdat de oorzaken van dit probleem blijven bestaan. De Rooms-katholieke aartsbisschop van Ho-Tsji-Minhstad, Nguyen Van Minh, schrijft in een open brief, dat de armoede de voornaamste reden is om het land te verlaten. In die brief, gericht tot de katholieken in de hele wereld, roept hij op tot meer hulp aan zijn land.

Misschien heeft premier Thantens die brief niet ontvangen, of vindt hij een aartsbisschop in een socialistisch land maar een verdacht personage. Hoe dan ook, hij denk er anders over. België heeft een krediet van 112 miljoen, dat voor de heropbouw van Viëtnam moest dienen, afgezegd. Het geld zal nu gebruikt worden voor het onthaal van de 2000 vluchtelingen.

gen, die ons land wil opnemen. Alle op touw staande hulpprogramma's voor Viëtnam worden geschorst.

Daarbij heeft België actief meegewerkt om de E.E.G. ertoe te bewegen alle voedselhulp aan Viëtnam op te zeggen. Premier Martens rechtvaardigt deze beslissingen met het argument, dat hierdoor druk wordt uitgeoefend op Viëtnam en de Sovjetunie om een einde te maken aan dit mensonterend vluchtelingenprobleem. Hier spant Martens echter de kar voor het paard.

Aileen een nauwere en meer intensieve samenwerking zal de economische en andere problemen van Viëtnam helpen oplossen.

Wanneer men integendeel Viëtnam helemaal de rug toedraait, dan is de kans groot, dat er nog meer mensen naar het buitenland vluchten.

Die samenwerking zou trouwens het beste middel zijn om een deel van de reusachtige morele en materiële schuld die het Westen tegenover Viëtnam heeft, te delgen.

Jan Van Calsteren.

OPROEP

Het lot van de vluchtelingen uit Indochina kan niemand onverschillig laten, of het nu gaat om individuele initiatieven of ruimere maatregelen op het vlak van de regeringen, deze inspanningen kunnen alleen de goedkeuring wegdragen van alle mensen bewogen door edele humanitaire gevoelens. Verre van een oordeel te vellen over de beweegredenen van verschillende milieus die plots vandaag en juist voor dit ene geval uit vele, menslievende gevoelens tonen, moet het toch voor iedereen duidelijk zijn dat de maatregelen door sommige regeringen in het Westen genomen, niet van aard zijn om het probleem van de uittocht der Indochinese bevolkingen fundamenteel op te lossen. Het programma van Viëtnam opschorten, zoals België doet, onder voorwendsel dat de aldus uitgespaarde sommen moeten dienen om ondertak te verlenen aan vluchtelingen die in België worden opgenomen, kan alleen de levensvoorwaarden in Viëtnam verergeren. De moeilijkheden die dit land nu kent als gevolg van 30 jaar oorlog en bezetting, zijn de voornaamste oorzaak van de uittocht van een gedeelte der bevolking van Viëtnam. Daarom vragen ondergetekenden met aandrang dat de Belgische Regering, zonder daarom de opvang van vluchtelingen in België te verminderen :

- de voedselhulp en andere humanitaire projecten, voorzien in het programma van samenwerking, zou voortzetten ;*
- bij de andere regeringen van de E.E.G. zou aandrigen om hetzelfde te doen ;*
- zou aandrigen opdat de Vredesakkoorden van Parijs eindelijk zouden worden uitgevoerd, voor wat betreft de herstelbetalingen voor oorlogsschade veroorzaakt door de Verenigde Staten van Amerika.*

Naam, voornaam, functie, adres en handtekening.

Terug te sturen aan : VLAANS SEKRETARIAAT van de VERENIGING BELGIE-VIETNAM, Hugq BENOY, p/a. Oude Beurs, 30 - 2000 ANTWERPEN of aan Vrede v.z.w., Heiststr. 28, 9000 GENT. Onderschrijf bovenstaande oproep. Vraag de nodige petitieijsten om eveneens handtekeningen in te zamelen.

Waar worden de Italiaanse Fiat's gemaakt? Mis! In Brazilië!

Inderdaad werden gedurende de laatste tijd een 10.000 splinternieuwe Fiat's ontscheept in de haven van Livorno. Het gaat hier om een poging van de Fiat-direktie om de stakingsakties in de hoofdzetel te breken waarmee de arbeiders trachten een nieuwe KAO af te dwingen.

Maar de dokwerkers hebben iets anders horen vertellen en weigeren nu de Fiat's verder te ontschepen. Sinds half juli ligt een Braziliaans schip geblakkeerd in de haven met nog 886 wagens aan boord.

't Is toch erg, één boot en bijna 900 auto's hebben en geen meter vooruit geraken.

ELF MILJOEN...

Uit een studie van de bibliotheek van het Amerikaans Kongras, dat onder leiding staat van de senator Edward Kennedy, blijkt dat er in de wereld ruim 10,9 miljoen vluchtelingen zijn komende uit 37 verschillende landen.

Sinds 1975, onderlijnt deze studie, is het aantal vluchtelingen uit Zuid-Oost-Azië gestegen tot 1,3 miljoen onder wie 300.000 komende uit Indochina.

In Afrika zou het om 3,5 miljoen mensen gaan terwijl het aantal vluchtelingen uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika de 4 miljoen zou bereiken.

Voor Latijns-Amerika zou het om 1,9 miljoen mensen gaan en voor Oost-Europa om 104.445.

Hieraan zouden we de 10 miljoen gastarbeiders in Europa en de miljoenen Mexicaanse, Porto-Ricaanse e.a. gastarbeiders in de Verenigde Staten, Canada e.a. landen kunnen toevoegen. Hier is zeker geen sprake van vluchtelingen maar om mensen die, om de brode, zich dienen te expatriëren om in hun bestaan te voorzien.

NICARAGUA : EINDE VAN EEN DICTATUUR

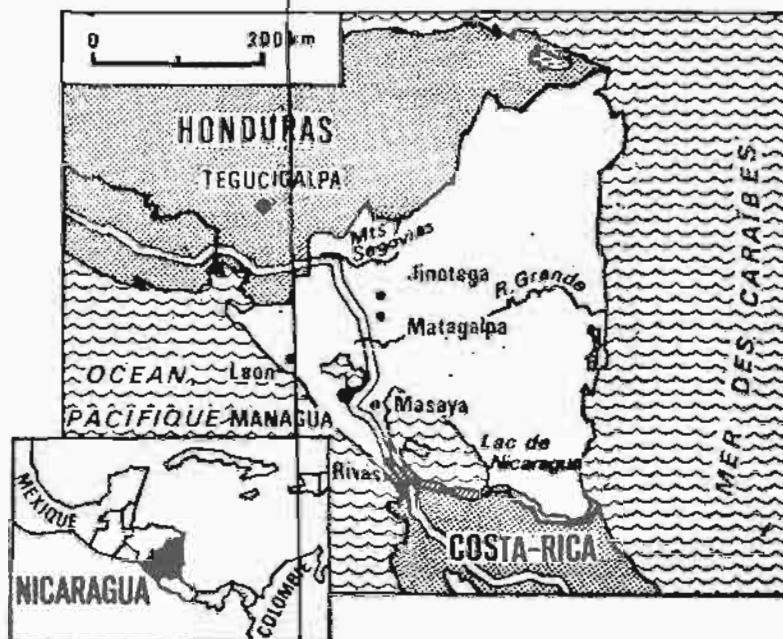
De Somoza-gang is uiteindelijk uit Nicaragua verjaagd. Na meer dan 40 jaar steun van de V.S. werd Somoza onder druk van dezelfde V.S.-diplomatie de laan uitgestuurd. Er zijn reeds contacten gelegd met de voorlopige regering onder leiding van het Sandinistisch Front voor Nationale Bevrijding (FSLN). Vanwaar die plotse ommekeer?

Een beetje geschiedenis.

Op 1 januari 1933 verlieten de VS-mariniers Nicaragua na 5 en een half jaar vergebelijke pogingen om het „kleine gekke leger“ onder leiding van Augusto Cesar Sandino uit te schakelen. Dit leger van gouddeivers, dokwerkers, arme boeren en bananenplukkers bracht een van de machtigste militaire expedities van de V.S. toendertijd immers nederlaag toe.

Ondanks het door F.D. Roosevelt in 1932 beloofde „goede buerschap“, richtten de Amerikanen in Nicaragua voor hun vertrek de Nationale Garde op, onder bevel van „Tacho“ Somoza Garcia, door hen gevormd. Deze spande op 21 februari 1934 een valstrik voor Sandino die samen met zijn luitenant Estrada en Umanzor werd neergeschoten. Nadien werd heel zijn leger uitgeroofd. De verontwaardiging in heel de wereld maakt van Sandino, „Generaal der Vrije Mensen“, een vrijheidssymbool.

In 1936 wordt „Tacho“ Somoza president. 20 jaar later wordt hij vermoord door Rigoberto Lopez Perez, de „eenza-

me dichter en martelaar“. Somoza wordt opgevolgd door zijn zoon Anastasio „Tachito“ Somoza. Elk georganiseerd verzet of complot loopt op niets uit, tot in 1962 het FSLN wordt opgericht, dat lessen trok uit de mislukkingen en uit de Cubaanse revolutie (1).

Een arm volk en een harde dictatuur. Het Nicaraguaans volk is zeer arm en leeft vooral van land en bosbouw (zie aardrijkskundige gegevens). In 1977 waren volgens officiële cijfers 36 mensen op honderd werkloos. Ook het analfabetisme is er zeer hoog: op het platteland zijn 70 pct.

van de mannen en 93 pct. van de vrouwen analfabeet. De kindersterfte ligt rond de 13 pct. In 1977 waren 47 pct. van de gronden in handen van 1,9 pct. van de bevolking. In die kleine bovenlaag beheerste de familie Somoza de volledige economie. Volledige sectoren waren in hun handen, en daardoor had de familie een soort monopoliepositie voor de buitenlandse handel: levensmiddelen, goud, tabak, papier, transport, maar ook een bloedplasma-handel en zelfs cocaïne en LSD-smokkel naar de V.S. Grote aandelen zitten in banken verbonden met de Wells Fargo Bank en de Chase Manhattan Bank.

(1) Meer over de geschiedenis van Nicaragua kan men vinden in de brochure „Monografie over Nicaragua“, van het FSLN, vertaald en uitgegeven door Vrede vzw. Prijs: 40 fr + 10 fr. port.

RECENTE ONTWIKKELINGEN

November 1977 :

Het oppositieblad „La Prensa“ publiceert de oproep van „de twaalf“ (personaliteiten van de economische, intellectuele en religieuze wereld), voor een nationale oplossing van het probleem in het land, in samenwerking met het Sandinistisch Front.

Januari - februari 1978 :

De directeur van „La Prensa“, Pedro Joaquín Chamorro, liberale oppositieleider wordt op bevel van Somoza in het centrum van Managua vermoord. Zijn begraafing wordt door meer dan 100.000 mensen bijgewoond. De Nationale Garde schiet in de massa.

Maart :

Nummer 2 van de Nationale Garde wordt geëxecuteerd door een commando van het FSLN. De moeders van de politieke gevangenen gaan in hongerstaking.

April - mei - juni - juli :

School- en fabrieksbezettingen. Protestmanifestaties tegen de repressie.

Augustus :

Barricaden en gevechten te Matagalpa. Op 28 augustus neemt een groep van het Sandinistisch Front de controle over het Parlement in Managua. De vrijheid van de politieke gevangenen wordt er bekomen.

September :

Het FSLN lanceert een oproep van nationale opstanding. In alle steden van het land, behalve Managua, zijn er heftige botsingen. Verschillende van de opstanden worden neergemaaid door de luchtmacht. Meer dan 5.000 doden, duizenden gewonden. Somoza organiseert de jacht op de jongeren.

Oktober - november - december :

Op initiatief van de V.S. onder de mantel van de O.A.S., verblijft een mediatiemissie meermaals in Managua. Objectief : de dictatuur in stand houden, de Amerikaanse belangen verzekeren in het land.

Januari - februari 1979 :

Costa Rica verbreekt de diplomatieke relaties met Managua. Oprichting van een „Nationaal Patriotisch Front“.

Maart :

De drie tendenzen van het FSLN beslissen hun krachten te verenigen. Het Sandinistisch Front kondigt aan dat het offensief terug wordt ingezet.

April :

Het FSLN maakt zich gedurende enkele dagen meester van de stad Estelí.

Mei :

Er zijn botsingen in meerdere delen van het land.

Juni :

Het Sandinistisch Front lanceert een oproep voor algemene staking en opstanding. De O.A.S. verwerpt een voorstel van de V.S. tot inmenging in Nicaragua. Verschillende landen verbrekten de diplomatieke betrekkingen met Somoza en erkennen de voorlopige regering in Costa Rica.

Juli : *Het Sandinistisch Front controleert volledige delen van Nicaragua.*

17 juli : *De dictator Somoza verlaat het land.*

Men kan dus begrijpen dat Anastasio Somoza als familiechef zich vastklampte aan de presidentiële zetel. Daarenboven redde het Internationaal Monetair Fonds Somoza van het failliet met een lening van 64 miljoen dollar in... mei 1979. Vanaf 1975 ontstaat een zekere malaise in verschillende lagen van de bourgeoisie die in de Somozafamilie een „oneerlijke concurrent“ zag. Deze bourgeoisie die zich buitengesloten voelde uit de nicaraguanse economie zocht naar een alternatief voor de Somozadictatuur die tegelijk het kapitaal veilig stelde. Ze betoonde haar ontevredenheid met de dictatuur. De door haar gedane pogingen zijn echter achterhaald door de enorme volksmobilisaties en het gewapend offensief dat in 1977 werd ingezet onder leiding van het Sandinistisch Front (zie ook „recente ontwikkelingen“).

Stromingen.

De sterke kant van het Front is de jeugdigheid van de strijdkrachten in haar rangen. Er zijn ook 3 tendenzen binnen het Front en binnen haar nationale unitaire leiding : de Terceristen, de Proletariërs, en de stroming van de Voortdurende Volksoorlog. Men vindt er marxisten, christenen, militanten van andere ideologieën en mensen zonder politieke verbanden, verspreid over die drie tendenzen, die hun oorsprong vonden in de complexe strijd. Op dit ogenblik bouwt het Front een voorlopige regering uit, waarin alle politieke en sociale groepen die aan de strijd deelgenomen hebben, vertegenwoordigd worden. De bedoeling is op pluralistische basis het land herop te bouwen in afwachting van de installatie van een democratisch verkozen regering. Hierbij speelt de „Beweging van het

Verenigd Volk" (MPU) een grote rol, een beweging die uitmondt uit het bewustwordingsproces door de strijd van de laatste jaren ingezet en waaraan het programma in grote lijnen overeenstemt met dat van het Front. Door het voorlopig bewind werd al bekendgemaakt dat er geen executies zullen zijn van figuren uit de vorige regering, maar ernstige processen van de kopstukken. Vermoed wordt dat de mensen die thans opgevangen worden in kampen in de toekomst het land zullen kunnen verlaten indien ze dat wensen.

En de houding van de V.S.A. ?

Toen bleek dat Somoza aan de verliezende kant stond, probeerde de Amerikaanse diplomatie in de persoon van William Bowdler nog te redden wat er te redden viel. Eerst werden onderhandelingen gevoerd buiten het Sandinistisch Front (en dus eigenlijk buiten het volk) om met het Breed Oppositiefrent (FAO). Toen duidelijk werd dat het er eigenlijk om ging tijd te winnen voor Somoza zeiden eerst de vooruitstrevende elementen uit dat front en uiteindelijk iedereen nee. Bowdler probeerde nog een aantal voorstellen, nu tegenover het voorlopig bewind, o.a. in verband met de toekomst van de Nationale garde, die totaal onaanvaardbaar waren voor de nieuwe regering. Tenslotte gaf hij op alle punten toe aan dit voorlopig bewind. Waarom ?

AARDRIJKSKUNDIGE GEGEVENS

Nicaragua wordt begrensd door de Caraïbische Zee en de Stille Zuidzee, en heeft gemeenschappelijke grenzen met Honduras en Costa-Rica.

Oppervlakte	: 148.000 km ² .
Bevolking	: 2.215.429 inwoners volgens de telling van 1976, waarvan 46 pct. minder dan 15 jaar, 70 pct. mestiezen, 15 pct. blanken, 9 pct. zwarten, 6 pct. indianen.
Belangrijkste steden	: Managua (hoofdstad) : 500.000 inw., León, Chinandega.
Inkomsten	: Woud : 40 pct. ; landbouw : 42 pct., waarvan 27 pct. katoen en 15 pct. gewassen. Suikerriet, bananen, katoen, maniok, tabak, bonen. Er wordt er ook goud, zilver en koper gevonden.
Inkomsten per inwoner	: 50 pct. van de bevolking heeft een gemiddeld inkomen van 90 dollar per jaar ; 5 pct. van de bevolking 1.800 dollar.
Analfabetisme	: iets meer dan 50 pct. Op het platteland 70 pct.
Gezondheid	: 6,8 geneeshuren en 18,2 hospitaalbedden per 10.000 inwoners.

Eerst en vooral is Washington ervan overtuigd dat Nicaragua „geen tweede Cuba wordt“. Ten tweede is de Amerikaanse regering bang dat de trend die zich in Midden-Amerika ontwikkeld, uitzaaiing kent : de rechtse regimes van Grenada ; Dominica, Santa Lucia, en nu, Nicaragua werden onvergeworpen. Dit zou wel eens kunnen verderlopen. Dus

is voorzichtigheid geboden. Vandaar dat de V.S. nu bij de dictaturen van Guatemala en El Salvador stappen onderneemt om „democratische maatregelen“ te treffen. En dit is heel wat anders dan als zou de Amerikaanse regering plotseling Sandinistisch geworden zijn...

25.7.1979.

Hamilton Jordan, algemeen sekretaris van het Witte Huis, werd door de eigenaars van de bekende New Yorkse diskoteek „Studio 24“ beschuldigd terplaatse cocaïne verbruikt te hebben. Jordan komt dit te loochenen maar door het departement van justitie werd toch een onderzoek geopend rond deze zaak. Het Witte Huis werd reeds in juli 1978 door een dergelijke zaak in opspraak gebracht.

Dr. Peter Bourne, raadgever van de President voor „drugzaken“ moest namelijk ontslag nemen na aan een van zijn patiënten verdovingsmiddelen te hebben voorgeschreven. Hierbij had hij getracht zijn identiteit te verbergen achter een valse naam.

Rudolf Augstein, uitgever en directeur generaal van het West Duitse weekblad „Der Spiegel“ is een ander geval dat zo pas ophiel baarde. Augstein werd namelijk door Italiaanse douaniers in Sardinië aangehouden toen deze in zijn koffers 40 gr. Indische hennep vonden. Ironie van het lot : de editie van „Der Spiegel“ die dezelfde week te Hamburg verscheen had op de koft als titel „Heroïne : de nieuwe leveranciers...“. Augstein werd intussen vrijgelaten omdat, naar beweerd werd, het goedje voor „eigen gebruik“ bestemd was. Zonderling niet ?

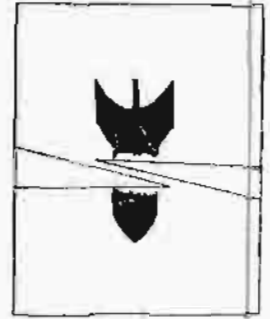
VOOR HEN DIE NOG VREDE WENSEN.

*Reik mij je hand
laat ons samengaan
van land tot land
en laat ons smeden een nieuwe
broederband.*

*Laat ons luisteren
naar elk woord van vrede
van mensen die dit nog wensen
maar helaas geen vrede kennen.*

*Laat ons naar vrede trachten
met verenigde krachten
zodat uiteindelijk ieder kind
van God
vrede mag verwachten.*

JOZEF-VANDROMME.

SALT-2 : NOODZAKELIJK, MAAR TE BEPERKT

Op 9 mei zijn de SALT-2 onderhandelingen afgerond, en hebben de presidenten Carter en Breznev het verdrag officieel ondertekend. De bekrachtiging van het akkoord door de betrokken parlementen zal nog wel wat voeten in de aarde hebben, althans wat betreft de VS. Zo lang het fiat van de parlementen ontbreekt, blijft SALT-2 een ontwerpverdrag!
In het bijgaande kader wordt de concrete inhoud van SALT-2

weergegeven. In dit artikel wordt nader ingegaan op de betekenis van het verdrag voor het proces van wapenbeheersing en beperking van de bewapeningswedloop. De naakte feiten over de details van SALT-2 verdienen zeker publieke aandacht. Echter, zonder een schets van de achtergronden blijft zo'n opsomming in de lucht hangen.

Betekenis SALT-2.

De meeste verdragen zijn de neerslag van ingewikkelde compromissen tussen de betrokken partijen. Dat geldt zeker voor de SALT-Akkoorden.

Beide partijen hebben daarin geprobeerd om zoveel mogelijk van de gevaarlijkste wapensoorten van de tegenstander in aantal of kwaliteit te beperken. Bij SALT-1 gaat het de VS met name om een beperking op het in gebruik nemen van nieuwe, zware intercontinentale raketten aan Sovjet-zijde. De SU heeft onder meer gezocht naar wegen om de in Europa geplaatste nucleaire systemen van de Verenigde Staten in de onderhandelingen te betrekken, evenals de productie en ingebruikname van raketten met meervoudige kernkoppen. Het uiteindelijk Resultaat-SALT-1, beperkt evenwel de antiraketsystemen, en bevestigt de balans in strategische kernwapens voor vijf jaar. Op het punt van meervoudige kernkoppen komt er echter geen totaal verbod, doch slechts een maximum-aantal voor de zware raketten. Desondanks vinden beide partijen het resultaat kennelijk toch wel de moeite waard.

Eenzelfde beeld kan worden geschetst voor SALT-2. Opnieuw heeft de Sovjet-unie de kwestie van nieuwe ontwikkelin-

gen rond de meervoudige kernkoppen etc. aan de orde gesteld. De Verenigde Staten waren vooral geïnteresseerd in een overeenkomst waarbij kwalitatieve verbeteringen in het Amerikaanse arsenaal mogelijk blijven, terwijl ondertussen de ontwikkeling van zware raketten in de SU aan verdere beperkingen onderhevig zou moeten zijn. Een algemeen Amerikaans uitgangspunt is verder de eis dat de totale raketmaxima voor de VS zeker niet lager zouden mogen uitvallen dan die voor de SU (de Amerikaanse „haviken” tamboereren nl. voortdurend op het thema van de Russische superioriteit ten gevolge van SALT-1).

Het resultaat van de langdurige onderhandelingen laat tal van compromissen zien, die zich verbergen achter een dorre opsomming van aantallen en soorten in het nevenstaande kader, bijvoorbeeld: de VS stemmen erin toe dat de zware bommenwerpers met cruise-raketten onder de categorie van wapens met meervoudige kernkoppen worden meegeteld, zodat ze niet het volle profijt kunnen trekken van hun voorsprong op dit nieuwe gebied. Aan de andere kant stemt de SU in met het plafond van 2250 overbrengingsmiddelen, hetgeen voor haar een feitelijk buitengebruik stellen van enkele honderden

lanceerinstallaties betekent. Zo zijn er meerdere kwesties aan te geven, waarop kortheidshalve hier niet wordt ingegaan. Het netto-resultaat van dit SALT-verdrag laat zich grofweg als volgt samenvatten: zonder SALT-2 in deze vorm zou de bewapening in het begin van de tachtiger jaren op een nog hoger niveau zijn uitgekomen dan met het verdrag het geval is. Er is nog steeds geen sprake van aanzienlijke reducties in aantallen kernwapens. De politieke betekenis van het verdrag heeft natuurlijk z'n waarde: ondanks de vele problemen vindt klaarblijkelijk het onderhandelingsproces nog steeds voortgang - zij het veel te langzaam.

Afruil-objecten.

Al heel lang speelt in de SALT-besprekingen het fenomeen „afruilen” een belangrijke rol. In de VS wordt hierover zeer openlijk gediscussieerd: ontwerp een nieuw wapensysteem, en hanteer dat vervolgens als drukmiddel op de tegenpartij om concessies los te krijgen in ruil voor het op de tekenplank laten van het nieuwe ontwerp.

De SALT-geschiedenis kent twee erg duidelijke voorbeelden van zo'n gang van zaken. Het eerste betreft de raket met meervoudige kernkoppen (de zogeheten MIRV-

President Carter en Sovjet-president Brezjnev ondertekenen het SALT-2-verdrag op 18 juni in de Redoutezaal van het Hofburgpaleis te Wenen.

uit *Navo Kroniek*, augustus 1979

techniek). Aan het eind van de zestiger jaren waren in de VS en de SU anti-raket-systemen in aanbouw, waardoor vijandelijke aanvalsraketten voor grote problemen zouden komen te staan om hun doelen te bereiken. Parallel hieraan is ook gezocht naar „slimmere“ raketten om door zo'n afweer heen te breken: het concept van de MIRV-techniek komt op. De anti-raketsystemen gaan de ijskast in (overigens wordt er nog steeds onderzoek naar verricht) onder SALT-1, maar de MIRV-techniek blijft buiten het akkoord. Zelfs luidt één van de eisen van de „haviken“ in ruil voor instemming met SALT-1, dat deze techniek snel verder wordt ontwikkeld, om voor SALT-2 concessies te kunnen afdwingen bij de SU. Het netto-resultaat is nu dat deze geMIRVde raketten thans het zwaartepunt van de strategische kernwapens vormen. Het tweede voorbeeld is de cruise-raket, die is gebaseerd op een nieuwe technologie die eerst in het begin van de zeventiger jaren beschikbaar kwam. Direct na het afsluiten van SALT-1 is het Cruise-programma versneld, ook al weer als afruil-object. En ook hier is het resultaat: deze nieuwe wapens vormen een geheel nieuwe ronde in de bewapeningswedloop. De afruiltechniek is dus slechts een dekmantel voor een ordinair opvoeren van de bewapeningswedloop. Slechts de N-bom is een uitzondering op deze regel: tot nu toe heeft het publieke verzet dit automatisme doorbroken, en is Carter nog niet verder gekomen dan

zijn omstreden besluit om onderdelen voor dit moordwapen te gaan produceren.

Compensaties.

Soms worden afruil-objecten anders genoemd, dat heten ze veelzeggender compensatie-programma's om de steun van de oorlogsindustrie voor een verdrag te verwerven - of beter gezegd om de bewapeningswedloop voort te zetten op nieuwe terreinen.

In het kader van SALT-2 worden hierover al openlijk de kandidaten genoemd. Bijvoorbeeld: snelle produktie in grote aantallen van de FB-111-bommenwerper, modernisering van de bestaande POLARIS-onderzeeboten met bijbehorende raketten, een nieuw type cruise-raket, nieuwe geMIRVde raketten voor op land geplaatste raketten. Dit rijtje is goed voor zo'n 20 miljard dollar aan extra uitgaven over een periode van 10 jaar. Ook het alsnog in produktie nemen van de B-1-bommenwerper wordt genoemd - kosten: 24 miljard dollar. Een kleinigheid bij zulke bedragen betreft een nieuw Bescherming-Bevolking-project: 2 miljard dollar in 5 jaar. Tot zover de Amerikaanse „compensatie“. Eén project is reeds aangekondigd door Carter: het in versneld tempo ontwikkelen van de zogeheten MX-raket waarmee eveneens geweldige bedragen zijn gemoeid. Onder het protocol bij SALT-2 wordt de mogelijkheid opgehouden voor zo'n project - kennelijk is de VS niet van het MX-voornemen te weerhouden

geweest bij de onderhandelingen.

Overigens ligt dit project onder zware kritiek in de VS. Met behulp van de MX-raket wordt nl. langzamerhand een al jaren door „haviken“ nagestreefde strategie mogelijk: in staat zijn om op grote schaal precies gerichte aanvallen op (militaire) doelen in de SU uit te voeren, en daarmee in één klap het grootste deel van de ballistische raketten van de SU uit te schakelen. Deze strategie maakt dus een succesvolle overrompelingsaanval denkbaar - en voor sommige machtsgroepen dus ook wenselijk. Kortom, het gaat bij de MX-raket dus tevens om een hoogst provocatieve nieuwe Amerikaanse strategie!

Europa.

SALT-2 maakt bepaald geen einde aan een dreigende nieuwe bewapeningswedloop in Europa. Integendeel, de VS heeft het aantal F-111-vliegtuigen in Europa de laatste jaren sterk opgevoerd, de F-16 met z'n nucleaire mogelijkheden komt „in bedrijf“, na afloop van het SALT-2 protocol in 1981 dreigt de komst van nieuwe cruise-raketten en mobiele ballistische raketten, en niet te vergeten de N-bom dreigt ook nog steeds. De SU begint haar nieuwe SS-20 raket in te voeren, en ook de Backfire-bommenwerper verschijnt op het toneel. Een extra complicatie hierbij is het steeds frequenter opduiken in NAVO-kringen van de strategie van de beperkte kernoorlog.

Vanuit het waanidee dat een beperkte kernoorlog niet zal uitgroeien tot een wereldwijde vernietiging, wordt het denkbeeld gepropageerd van de explosie van „slechts“ enkele tientallen kernwapens, met name in Centraal Europa of in het Midden-Oosten, in geval van een uit de hand lopende crisis-situatie of grondstofproblemen.

De wereldwijde vredesbeweging staat dan ook voor een immense taak: in ieder geval moet het SALT-2-akkoord worden geratificeerd, en dan komt de strijd tegen de zogeheten compensatieprogramma's aan de orde, evenals het voorkomen van een nieuwe ronde in de bewapeningswedloop, met name in Europa.

W. Biesiot
uit „N-BULLETIN“, juni/juli 1979

De Burgemeester van de gemeente in de Provence waar Prins Sihanouk een ruime villa bezit schreef aan de Franse President om het nodige te doen teneinde deze open te stellen om enkele Vietnampese of Cambodjaanse vluchtelingen te herbergen. In deze villa die meestal leeg staat komen sporadisch enkele leden van de prinselijke familie op bezoek zegde de man die het wellicht moe is de Prins grote verklaringen te horen afleggen aan de internationale pers over solidariteit en dies meer.

INHOUD VAN HET SALT-2-VERDRAG

De SALT-overeenkomst bestaat in hoofdzaak uit drie onderdelen : een verdrag dat tot eind 1985 duurt, een zogenaamd protocol dat op 31 december 1981 affoopt, en een gemeenschappelijke verklaring met uitgangspunten en richtingen voor verdere onderhandelingen. Bovendien bevat SALT-2 een toezegging van de Sovjetunie omtrent haar Backfire-bommenwerper, een gezamenlijk vastgestelde lijst met aantallen strategische kernwapens zoals beide partijen die - verdeeld over ver-

schillende categorieën - bezitten, en tenslotte een lange lijst van gemeenschappelijke interpretaties van details van het gesloten akkoord.

Het eigenlijke verdrag bevat in feite overeenkomsten omtrent drie hoofdgroepen : kwantitatieve beperkingen, kwalitatieve beperkingen, en maatregelen ter controle op de naleving van het verdrag. Hieronder wordt op elke hoofdgroep nader ingegaan.

Kwantitatieve beperkingen.

In tegenstelling tot de uitkomst van SALT-1, wordt onder SALT-2 uitgegaan van een voor beide partijen gelijk totaal aantal zogeheten strategische overbrengingsmiddelen. Hieronder worden begrepen : lanceerinstallaties voor op land geplaatste intercontinentale ballistische raketten (ICBM's), lanceerinstallaties voor vanaf onderzeeboten afvuurbare ballistische raketten (SLBM's), zware bommenwerpers (b.v. de B-52 en ballistische lange-afstandsraketten die vanuit een vliegtuig kunnen worden afgeschoten op gronddoelen (ASDM's).

Dit totaal-aantal wordt nu gesteld op 2400, en moet per 31 december 1981 zijn teruggebracht tot 2250. Een en ander houdt in dat de Sovjetunie (nu op 2500) zo'n 250 overbrengingsmiddelen per 1981 buiten bedrijf moet stellen, terwijl de Verenigde Staten daarentegen z'n strategische strijdmacht nog iets kan uitbreiden, althans wat betreft het aantal lanceerinstallaties.

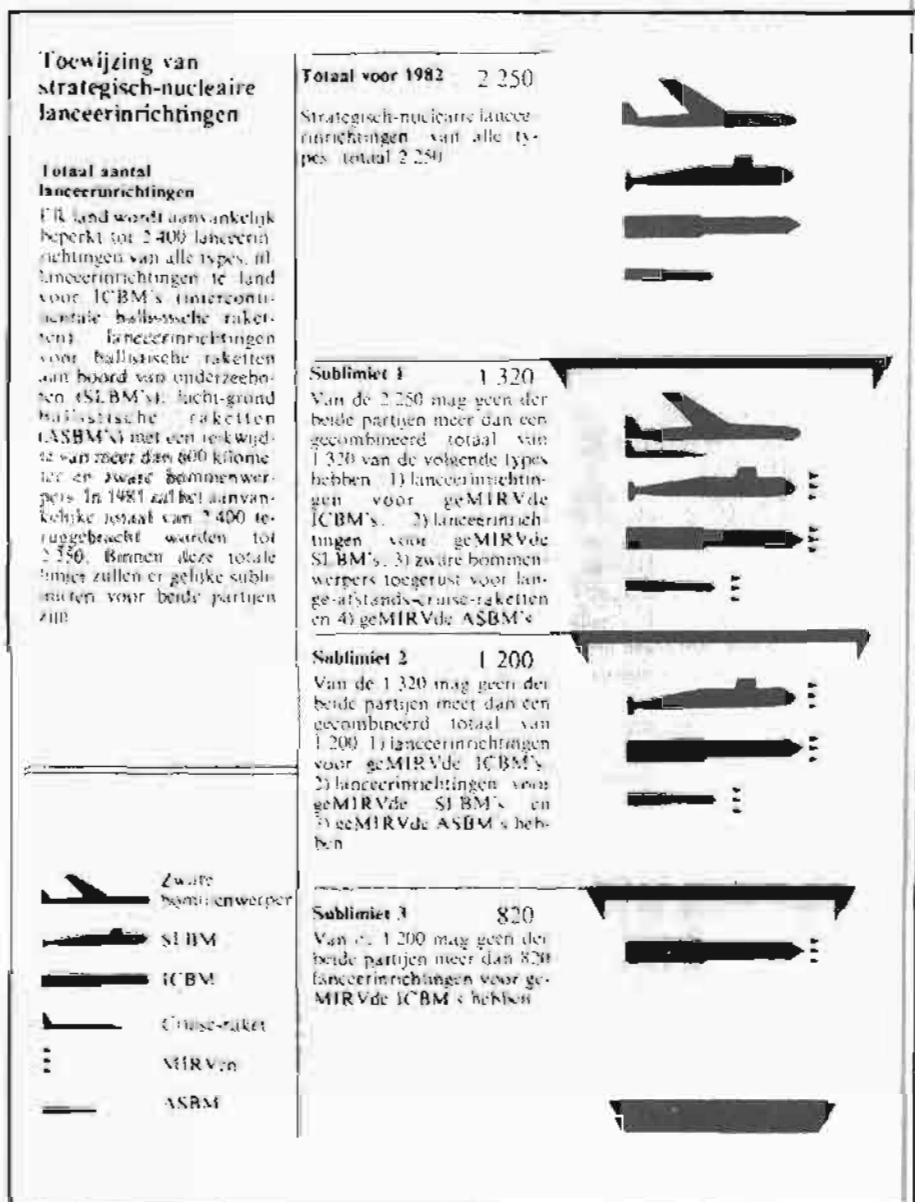
Over deze 2250 overbrengingsmiddelen zijn nadere afspraken gemaakt, met name wat betreft de hoeveelheid raketten met meervoudige kernkoppen (soms zijn er enkele tientallen afzonderlijke kernwapens op één raket gemonteerd !). Zulke raketten heten in het jargon geMIRVde raketten (Multiple Independently-targetable Re-entry Vehicles, ofwel : meervoudige onafhankelijk van elkaar richtbare kernkoppen).

Onder SALT-2 is afgesproken dat - van het totaal-aantal van 2250 - geen van beide partijen meer dan 1320 geMIRVde overbrengingsmiddelen mag bezitten. Het gaat dan om : lanceerinstallaties van geMIRVde vanuit silo's lanceerbare intercontinentale raketten (ICBM's), idem voor vanaf onderzeeboten afvuurbare geMIRVde ballistische raketten (SLBM's), zware bommenwerpers voorzien van lange afstands-cruise-raketten, en geMIRVde ballistische raketten die vanuit een vliegtuig kunnen worden afgeschoten op gronddoelen (ASBM's).

Een tweede beperking stelt dat van deze

1320 in ieder geval 120 overbrengingsmiddelen moeten behoren tot de categorie zware bommenwerpers met cruise raketten.

Een derde beperking legt op, dat van die 1320 minus 120 = 1200 lanceermogelijkheden niet meer dan 820 mogen bestaan uit geMIRVde op land geplaatste ICBM's

uit „Navo Kroniek“, augustus 1979

In het onderstaande rekensommetje wordt dit nog eens weergegeven.

Maximaal	820	meervoudige ICBM's.
	380	meervoudige SLBM's en ABM's.
Maximaal	1200	meervoudige ICBM's, SLBM's en ASBM's.
	120	bommenwerpers met meerdere cruise-raketten.
Maximaal	1320	overbrengingsmiddelen voor meervoudige kernkoppen.
	930	overbrengingsmiddelen met enkelvoudige kernkop.
Maximaal	2250	totaal-aantal overbrengingsmiddelen onder SALT-2.

(Zie tekst voor de betekenis van de afkortingen).

Tenslotte is overeengekomen dat onder SALT-2 de uitbouw van het aantal vaste op land geplaatste lanceerinstallaties voor intercontinentale raketten wordt verboden, en bovendien dat de bestaande lanceerinstallaties voor zulke raketten niet zullen worden omgebouwd tot ze geschikt zijn voor zwaardere raketten (over mobiele lanceerinstallaties wordt hier niets gezegd; zie daarvoor hieronder bij het „protocol“).

Kwalitatieve beperkingen.

SALT-2 legt een serie kwalitatieve beperkingen op aan de ontwikkeling en invoering van nieuwe soorten wapensystemen. Allereerst is er de bepaling die aangeeft dat het aantal kernkoppen op de bestaande soorten intercontinentale raketten niet groter mag worden dan die van de SS-19 raket van de Sovjetunie. Iets dergelijks geldt ook voor „zware“ raketten die mogen de SS-18 niet overtreffen in gewicht en explosieve kracht.

Met deze maatregelen wordt geprobeerd om de wedloop in de meervoudigekernkopen-technologie en die in vergroting van de transportmogelijkheden af te remmen.

Een tweede „beperking“ geeft beide partijen de mogelijkheid om onder SALT-2 slechts één nieuw type intercontinentale raket uit te testen en in gebruik te nemen. Van deze mogelijkheid wenst president Carter gebruik te maken om door te gaan met de ontwikkeling van de zogeheten MX-raket. Overigens moet dit nieuwe type van het „lichte“ soort ICBM zijn, en mag het niet meer dan 10 kernkoppen per raket bevatten.

De derde beperking betreft het aantal lange-afstands-cruise-raketten dat aan boord van speciaal daarvoor omgebouwde vliegtuigen mag worden vervoerd: maximaal 28 per vliegtuig. Wanneer bestaande zware bommenwerpers (zoals de B-52 cruise-raketten gaan vervoeren, geldt als maximum het aantal van 20.

Controle op naleving.

Uit het bovenstaande valt wel op te maken dat het niet zo eenvoudig is om te controleren of de andere partij zich houdt aan de gemaakte afspraken. Bovendien gaan de partijen ervan uit dat ze elk met eigen middelen in staat moeten zijn de ander te controleren, en dat ze niet afhankelijk mogen zijn van goed vertrouwen op de al even goede bedoelingen van de tegenpartij.

Dit heeft geleid tot een uitgebreid hoofdstuk „controle“ in SALT-2. Dit fenomeen wordt eveneens in de hand gewerkt door de discussie in de Verenigde Staten tussen „haviken“ en „duiven“ over de vraag of een SALT-2-verdrag wel te controleren valt; de „haviken“ beweren dat SALT-2 in teveel kwesties de mogelijkheid voor „Iwan de onbetrouwbare“ open laat om het verdrag te ontduken.

De concrete bepalingen van SALT-2 terzake van de controle houden met name in dat het verboden is om informatie verzamelen van de tegenpartij tegen te werken, of te verstoren. Dit verzamelen geschiedt met zogeheten nationale technische verificatiemethoden, een mooi woord voor verkenning- en spionagesatellieten, alsmede radar, en in vliegtuigen opgestelde apparatuur.

Aangezien het moeilijk aan het uiterlijk van een raket te zien is of deze meerdere kernkoppen bevat of „slechts“ een enkelvoudige lading heeft, zijn er wel afspraken gemaakt op welke wijze dit soort problemen wordt opgevangen.

Een andere maatregel vereist dat bij proeflanceringen van bepaalde intercontinentale raketten de tegenpartij tevoren wordt verwittigd. In geval van dubbelzinnigheden of zelfs vermeende overtredingen van SALT-2 wordt direct een zitting belegd van de permanente Consultatieve Commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van beide partijen. Deze commissie heeft op bevredigende wijze gefunctioneerd tijdens de duur van

SALT-1, en de werkzaamheden worden nu voortgezet.

Het protocol bij SALT-2.

Zoals in het begin is gesteld, bevat het SALT-akkoord naast een verdrag tot 1986 tevens een protocol dat geldigheid heeft tot eind 1981. Hierin worden tijdelijke beperkingen op enkele wapensystemen geregeld. Het gaat om kwesties waarover geen definitieve verdragsafspraken konden worden bereikt: mobiele lanceerinstallaties, en de cruise-raket.

Wat betreft de mobiele afvuurinstallaties van op land geplaatste raketten, is afgesproken dat ingebruikname hiervan verboden is. Hetzelfde geldt voor proefnemingen met echte raketten vanuit zulke silo's. Het ontwikkelen en testen van de lanceerinstallatie zelf is wel toegestaan.

Ook is overeengekomen een verbod op het testen en ingebruik nemen van lange-afstandsraketten die vanuit vliegtuigen op gronddoelen kunnen worden gericht. Ingebruikname van de cruise-raketten die vanaf land of onderzeeboot worden gelanceerd, is slechts toegestaan voorzover de reikwijdte minder is dan 600 kilometer. Verder zijn geen beperkingen aan het ontwikkelen of testen van zulke raketten overeengekomen. Hierbij dient men te bedenken dat verdere bepalingen ook weinig zin hebben, aangezien de VS als voorloper in deze technologie pas na 1981 toe kan zijn aan ingebruikname van zulke wapensystemen.

SALT-3.

Aan de SALT-overeenkomst is tenslotte nog toegevoegd een gemeenschappelijke verklaring over de uitgangspunten bij SALT-3. Het is een algemene uitspraak, waarbij wordt gesteld dat beide partijen zijn overeengekomen te zullen werken aan verdere beperkingen in aantal en kwaliteit, en verder ernaar streven om de in het protocol vermelde problemen op te lossen.

Voorts wordt nadrukkelijk vastgelegd dat elke partij geheel vrij is om ieder gewenst onderwerp in de SALT-3-onderhandelingen aan de orde te stellen.

De Backfire.

De Sovjetunie heeft in het kader van SALT-2 toegezegd dat hun omstreden middellange-afstandsbommenwerper (door de NAVO de Backfire genoemd) niet voor lange afstanden geschikt zal worden gemaakt, en tevens dat de productiesnelheid ervan niet zal worden opgevoerd.

VERWERPING ZAL ONVEILIGHEID VERGROTEN

REACTIES OP SALT-2 IN DE VS.

Zoals uit krantenberichten bekend geworden is, bestaat er in het Amerikaanse Congres nog tegenstand tegen de totstandkoming van SALT-2. Senatoren als Jackson laten niet af campagne tegen de ratificatie van de overeenkomst tussen Carter

en Breznev te voeren. Er is een twee-derde meerderheid nodig in het Congres, die nog niet geheel voorhanden is. De vertraging van de totstandkoming van SALT-2 heeft te maken met de overall politieke situatie in de wereld.

Ruim een jaar geleden, voor de speciale VN-ontwapeningszitting, zat een overeenkomst al in de lucht. Maar militaristische kringen in de VS wisten een Koude Oorlogssfeer aan te wakkeren, waarvoor bijvoorbeeld de opstand in Zaire aangegrepen werd. Later blijkt Carter een handeltje met China te willen opzetten. Aan de ene kant moet eindelijk de Volksrepubliek China officieel als staat erkend worden, aan de andere kant wordt daarvoor de ontspanning in de relatie met de Sovjetunie op de tocht gezet. Ook speelt daarin de democratische omwenteling in Iran een rol. Het verlies van een radarpost in Iran wordt aangegrepen om verdere concessies af te dwingen in de SALT-onderhandelingen, waarvoor het raamwerk al lang in grote lijnen vaststaat. Militair gesproken speelt dit verlies echter geen rol want de spionage via satellieten is al zover gevorderd dat elk militair object via de ruimte kan worden waargenomen. In eigen land neemt de oppositie tegen de opvoering van de strategisch-nucleaire bewapening sterk toe. Volgens woordvoerders van de Amerikaanse vredesbeweging blijkt de ophitsende Koude Oorlogstaal van Brezinsky c.s. niet bij de massa's aan te slaan. De voortwoekerende economische crisis versterkt het scepticisme tegenover de regeringsleiders, wat al bij de Vietnam-oorlog en Watergate was begonnen. In academische kringen is een discussie

op gang gekomen of men SALT-2 wel moet toejuichen, omdat het nog maar een bescheiden stap naar wapenbeheersing is. De directeur van de invloedrijke Federation of American Scientists, Jeremy J. Stone, schrijft een kritisch stuk in de New York Times (11.3.'79) en verdedigt dit later in de „FAS-Public Interest Report“ met de opmerking dat dit nodig is om de regering de gelegenheid te geven zich te laten portretteren als centristisch. Daartegenover kwam een scherpe reactie van een groep academici onder leiding van Herbert Scoville jr. die het politieke belang van SALT-2 onderstrepen. Een in beginsel positieve reactie komt ook van de Amerikaanse vredesorganisatie AFSC (American Friends Service Committee). Terwijl Scoville c.s. benadrukken dat er voor het eerst beperkingen worden gelegd aan een hele reeks nieuwe wapens (kwantitatief) en aan de kwalitatieve wedloop, en dat er nieuwe verificatiemethoden worden ingevoerd, wordt door Stone c.s. de nadruk gelegd op wat er nog ontbreekt (m.n. de uitbreiding van op land gestationeerde intercontinentale raketten) en waar direct verder over onderhandeld moet worden. Voor hen is de werkelijke zaak niet zo zeer meer SALT-2, maar SALT-3, waar nu direct afspraken over moeten worden gemaakt. De AFSC gaf een verklaring uit, waarin o.a. staat: „We ondersteunen het SALT-2-verdrag

omdat het een positieve stap inhoudt in het stellen van een aantal beperkingen aan de wapenwedloop, al zullen de beperkingen waarover waarschijnlijk overeenstemming wordt bereikt de wapenwedloop niet stoppen en de ontwikkeling van belangrijke nieuwe destabiliserende wapensystemen als de Trident onderzeeër, de Cruise Missile en MX worden toegestaan. Het mislukken van SALT-2 zou echter een nog verdergaande escalatie in de bewapeningswedloop aanmoedigen van zowel de Verenigde Staten als de Sovjetunie, een escalatie die de wapenbeheersing nog moeilijker zal maken. We ondersteunen SALT-2 omdat het een potentiële bijdrage is aan de vertraging van de bewapeningswedloop en dringen er op aan dat het succes van deze onderhandelingen niet in gevaar wordt gebracht door het te verbinden met andere kwesties dan die van de wapenbeheersing. We ondersteunen SALT-2 omdat het kan helpen een positieve atmosfeer te scheppen waarin verdere onderhandelingen en andere initiatieven kunnen worden ondernomen om de wapenwedloop om te keren en een begin te maken naar werkelijke ontwapening. We geloven dat de verwerping van SALT-2 een gevaarlijke negatieve atmosfeer zal scheppen voor elke vooruitgang naar ontwapening en dat het de werkelijke onveiligheid van iedereen zal vergroten“.

NUCLEAIR MORATORIUM

In de Verenigde Staten is door Mobilisation for Survival een petitie gestart voor het stopzetten van de kernwapenwedloop en de bouw van nieuwe kerncentrales onder het motto „A call for a nuclear moratorium“.

De petitie is een onderdeel van een campagne waarin getracht wordt een samenbundeling van de vele lokale en regionale acties op het gebied van de kernbewapening en de kernenergie tot stand te brengen. De campagne loopt in de eerste fase tot eind 1980, d.w.z. over de periode waarin de presidentsverkiezing zijn beslag heeft. In dit voorjaar heeft de campagne een sterke impuls gekregen door het ongeluk in Harrisburg, dat reeds honderdduizend demonstranten op de been bracht.

CYRUS EATON : EEN MILJARDAIR MET EEN GEWETEN

Op 9 mei overleed op zijn landgoed in de buurt van Cleveland, de Amerikaanse spoorwegmagnaat-miljardair Cyrus Eaton. Hij was 95. Eaton stierf op de dag zelf dat ook het nieuws van een nieuw SALT-akkoord bekend raakte. Een merkwaardige

coïncidentie voor deze man, die als één van de belangrijkste voorlopers en boodschappers kan gelden van de ontspanning en de vreedzame coëxistentie tussen Oost en West.

Vreedzame coëxistentie.

In onze tijd zijn de ideeën van Eaton gemeengoed geworden van grote groepen van zeer uiteenlopende ideologische strekking. In het Amerika van de koude oorlog was Eaton een eenzame voorganger. Met wantrouwen bekeken, werd hij als vele anderen al vlug verdacht van communistische sympathieën. Een mening die toen hij in 1960 de Lenin-vredesprijs kreeg uitgereikt, zelfs vrienden aan het twijfelen bracht. Eaton voelde zich nochtans geenszins tot het communisme aangetrokken. Zijn opstelling was veel meer pragmatisch. In tegenstelling tot de meeste Amerikanen die opgeruid waren door de heuse koude-oorlogs-propaganda, zag Eaton het communisme niet als een demonische aberratie die door de kracht van rede en verlichting weer ongedaan zou worden gemaakt. Eaton zag het communisme als een onontkoombaar historisch produkt. Men kon het weliswaar verschillend appreciëren. Maar men kon er beter rekening mee houden, wilde men verhinderen dat beide blokken frontaal in botsing zouden komen. Dat zou onvermijdelijk het einde betekenen van de mensheid.

Pugwash.

Een van Eatons belangrijkste bijdragen was zijn financiële en morele steun aan de eerste Pugwash conferenties. Een gebeurtenis waaraan zijn naam voor altijd verbonden zal blijven. O.m. ook omdat de eerste conferentie van juli 1957 plaats vond te Pugwash, dat kleine vissersdorpje in Nova Scotia (Canada), waar Eaton op 27 december 1883 werd geboren. Tevoren reeds had Eaton daar een aantal bijeenkomsten georganiseerd : een soort informele conferenties, waar wetenschapsmensen, politici en intellectuelen van gedachten wisselden over wereldproblemen.

De eigenlijke Pugwash conferenties waren belangrijker. Ze kwamen voort uit een initiatief van Bertrand Russell. In zekere zin waren ze de voortzetting van het Russell-Einstein manifest van 1955, die collectieve getuigenis van het gewetensdilemma waarvoor vele wetenschappers zich door de ontwikkeling van de allesvernietigende H-bom geplaatst zagen.

Aanvankelijk nog in volle koude oorlog brachten de Pugwash conferenties met ongeregelde tussentijden een aantal fysici, biologen en sociologen uit Oost en West bijeen, die zich beraadden over de gevaren verbonden aan het gebruik van atoomenergie, van atoom-, biolo-

gische en chemische wapens. Verder werd ook bijzondere aandacht besteed aan de sociale verantwoordelijkheid van wetenschappen, aan de overdracht van technologie aan de ontwikkelingslanden, aan de uitbouw van een wetenschap in dienst van de vrede.

Resultaten.

De resultaten waren niet gering.

De publieke opinie is door Pugwash ongetwijfeld sterker voor het atoomgevaar gearmeurd geworden.

Wat de inbreng van de conferenties zelf betreft, was zelfs de contactmogelijkheid op zich al bijzonder belangrijk : het feit dat wetenschapsmensen van een zeer verschillende ideologische en wetenschappelijke achtergrond samen zochten naar gemeenschappelijke standpunten over de grote wereldproblemen. Dat zij er ook in slaagden gemeenschappelijke visies uit te werken, maakte grote indruk, ook op de regeringen aan beide kanten van het IJzeren Gordijn. Er is geen twijfel aan dat hun standpunten sterk door de resultaten van Pugwash beïnvloed zijn geworden. Kennedy en Chroestjov stuurden uitvoerige boodschappen aan de conferenties. Een bijzonder gunstige factor was ook dat aan de conferenties niet alleen progressieve wetenschappers uit universitaire kringen deel namen, maar ook atoomspecialisten en experten in de strategie, mensen die zich bezig hielden met militaire onderzoeken. Hierdoor konden de conferenties fungeren als onofficiële verkenningssacties inzake ontwapening en controle op de proefnemingen met atoomwapens. Vooral tijdens de negende en tiende bijeenkomst in Engeland werden redelijke en voor beide zijden aanvaardbare plannen opgesteld voor een stapsgewijze ontwapening, die een compromis vormden tussen de Amerikaanse en de Russische voorstellen. Pugwash heeft ook geleid tot de ontwikkeling van seismische apparatuur waarmee kernexplosies kunnen worden geregistreerd.

Met dit alles heeft het ongetwijfeld bijgedragen tot het tot stand komen van verdragen als : het Verdrag voor (partieel) verbod van kernwapenproefexplosies (Test Ban Treaty) van 1963, het Verdrag tegen de Verspreiding van Kernwapens (Non Proliferation Treaty) uit 1970 en het Verdrag van Helsinki over de Veiligheid en Samenwerking in Europa dat in 1975 tot stand kwam. De Pugwash beweging speelde en speelt ook een rol in de SALT (Strategic Arms Limitation Talks) besprekingen tussen de VS en

de SU over de beperking van de grote strategische kernwapens, raketten en bommenwerpers en in de MBFR (Mutual Balances Force Reduction) talks tussen NAVO en Warschau pakt over de wederzijdse vermindering van de bewapening in Europa. Pugwash deed ook voorstellen tot oplossing van de problemen in het Midden-Oosten en lag mede aan de basis van de Vietnam-besprekingen te Parijs. Het gevaar van een kernoorlog is vandaag zeker niet van de baan. Maar Pugwash heeft er wel toe bijgedragen dat een derde wereldoorlog tot nog toe kon worden verhinderd.

Daarnaast heeft Pugwash zich minder opvallend en minder intensief maar zeker niet minder belangrijk beziggehouden met mogelijke positieve toepassingen van de wetenschappelijke inspanningen, die nu nog vrijwel uitsluitend aan oorlogdoeleinden worden verspild.

Een vredesplan van Vietnam.

Wat de bijdrage van Cyrus Eaton aan deze ontwikkelingen betreft, die moet natuurlijk niet overschat worden. Eaton financierde de eerste conferenties. Hij zorgde ook voor de inreisfaciliteiten voor de wetenschappers uit de communistische wereld. Dat was bepaald niet gemakkelijk in een tijd waarin te links bevonden personen het land niet binnen mochten. Verder had Eaton geen invloed op het verloop van de conferenties. Dat was trouwens van bij het begin zo overeen gekomen. Het bleek ook duidelijk toen in de vroege herfst van 1968 Chroestjov een oproep deed tot de VN voor universele ontwapening en Eaton dat voorstel door Pugwash zou laten steunen. Daar werd toen o.m. door Bertrand Russell scherp tegen gereageerd.

De inzet van Eaton beperkte zich echter niet tot het financieren van Pugwash. Hij aarzelde niet om zich waar dat mogelijk was ook persoonlijk in te zetten. Hij stond op uitstekende voet met tal van Russische leiders als Chroestjov en Kossygin. Zijn meest spectaculaire persoonlijke bijdrage was wellicht zijn reis naar Hanoi in 1969, waarvan hij terugkeerde met een vredesplan. Dat werd door de Amerikaanse regering echter nooit zich naar gelegd, overtuigd als zij was dat zij ter plekke wel het laatste woord zou krijgen. Eaton wist wel beter. Ook hierin hebben de VS alleen door scha en schande geleerd.

Lea Hendriks

VERKIEZINGEN ZWARTE FACADE VOOR VOORTGEZETTE BLANKE OVERHEERSING

Interview over Zimbabwe-Rhodesië uit „Achtergrond“
(nr. 18-4/5/1979).

Zoals we weten regeert de Rhodesische premier Moezorewa krachtens een grondwet die een groot deel van de werkelijke macht in handen laat van de blanke minderheid, die het land in 1965 onafhankelijk verklaarde van Groot-Brittannië. Na de schijndemocratische verkiezingen van enkele maanden geleden streefde de conservatieve Britse premier Thatcher aanvankelijk naar de erkenning van de regering-Moezorewa en de opheffing van de internationale boycot tegen het bewind.

Op de recente Loesaka liet Thatcher zich echter door de staats-
hoofden van de Afrikaanse landen overtuigen dat haar koers heilloos was en niet tot het einde van de guerrilla zou leiden.

*Al vóór de door Ian Smith eenzijdig uitge-
roepen onafhankelijkheid van Rhodesië in
1965 had het zwarte verzet zich op natio-
naal niveau georganiseerd. Al in 1936 ech-
ter was er een splitsing opgetreden. De
nationalistische beweging viel uiteen in de
Zimbabwe Afrikaans Nationale Unie
(ZANU) en de Zimbabwe Afrikaanse
Volksunie (ZAPU) (Zimbabwe is de
Afrikaanse naam voor Rhodesië).*

*Onder druk van een aantal Afrikaanse
staten kwam het in het begin van de jaren
'70 weer tot een eenheid en wel in de
Afrikaans Nationale Raad (ANC), onder
leiding van bisschop Muzorewa. Maar de-
ze van buiten af opgelegde eenheid hield
niet lang stand.*

*Muzorewa en Sithole, eens de leider van
de ZANU, besloten met Smith te gaan
samenwerken. Op 3 maart 1978 sloten ze
een verband met het blanke minderheids-
bewind, de zogenaamde interne regeling.
De onlangs gehouden „verkiezingen“
vormden een uitloeijsel van deze overeen-
komst.*

*De ZAPU en de ZANU, respectievelijk
onder leiding van Joshua Nkomo en Ro-
bert Mugabe, zagen niets in een overeen-
komst met Smith zonder dat de reële
macht werd overgedragen aan de meerder-*

*heid van het volk. Ze begrepen nu dat
eenheid een noodzakelijke voorwaarde
was in de strijd tegen het blanke minder-
heidsbewind. Daarom vormden zij in
1976 het Patriottisch Front, waarin ZA-
PU en ZANU op gelijke voet zijn verte-
genwoordigd.*

*Het Patriottisch Front verwierp de „ver-
kiezingen“ omdat er geen sprake is van de
overdracht van de macht aan de zwarten.
Ze ziet de verkiezingen alleen maar als
een zwarte facade voor een voortgezette
blanke overheersing.*

*Hieronder volgt een interview met de heer
Baskervashee, vertegenwoordiger van ZA-
PU-Patriottisch Front voor België, West-
Duitsland en Nederland.*

— Wanneer ben je bij de ZAPU gekomen ?
In het begin van de jaren '60 heb ik me
aangesloten bij de jeugdorganisatie van de
Nationaal Democratische Partij, de voor-
loper van de ZAPU. Ik studeerde in Salis-
bury en ben toen lid geworden van de Na-
tionale Studentenorganisatie van Rhode-
sië die door de ZAPU was opgericht. In
1976 ben ik gearresteerd vanwege mijn
ZAPU-activiteiten. Er is nooit een aan-
klacht tegen mij ingediend. Ik werd ge-
vangengezet op grond van de Wet op de

Het nieuwe Gemeenebest-initiatief houdt in dat de Britse rege-
ring een nieuwe grondwet opstelt, een conferentie van alle
partijen bijeen roept op 10 september in Londen en toezicht
houdt op nieuwe verkiezingen. De rechtstreekse tegenstander
van Moezorewa, het Patriottisch Front, is als enige andere
partij uitgenodigd voor de conferentie door de Britse regering.
Daarom hebben we dit interview met een vertegenwoordiger
van het ZAPU-Patriottisch Front, opgenomen enkele tijd na de
schijnverkiezingen in Rhodesië, overgenomen uit „ACHTER-
GROND“ (nr. 18-4/5/1979).

De Roeck Hilaire.

Noodtoestand, waarbij er geen aanklacht
nodig is. Drie jaar later werd ik door het
Smith-regiem het land uitgezet. Ik heb in
Londen mijn studie afgemaakt en ben
daar actief geworden in de ZAPU. Ander-
half jaar geleden werd ik door de ZAPU
als vertegenwoordiger naar Nederland
gezonden. Ik onderhoud natuurlijk nauwe
contacten met de buitenlandse organisatie
van de ZAPU die haar hoofdkwartier in
Lusaka, de hoofdstad van Zambia, heeft.
Daar ben ik kortgeleden nog geweest. Ik
was in Lusaka toen een 80 à 90 comman-
do's van het Smithregiem het huis van
Nkomo aanvielen.

— Wat wilde Smith hiermee volgens jou
bereiken ?

De aanval op het huis van Nkomo gebeur-
de vlak voor de zogenaamde verkiezingen
in Zimbabwe.

Smith wilde op deze manier de blanken
en de zwarten bewijzen dat hij nog steeds
erg machtig is en dat niemand bang hoeft
te zijn voor de militaire macht van het
Patriottisch Front. Het Smith-bewind wil
de indruk wekken dat het elk land kan
binnenvallen wanneer ze maar wil en dat
ze het Patriottisch Front zo kan verslaan.
Het idee was niet alleen om materiële

schade aan te richten of om mensen te doden, maar om Joshua Nkomo te ontvoeren en hem als een gevangene in Salisbury op te brengen om, de militaire kracht te kunnen tonen.

— Op dit moment worden er verkiezingen gehouden in Zimbabwe. De Westerse pers noemt de verkiezingen een groot succes vanwege de hoge opkomst. Wat is jouw indruk van deze verkiezingen? Het Patriottisch Front vindt dit schijnverkiezingen omdat geen enkele macht wordt overgedragen aan de meerderheid van het volk. Zoals je weet heeft het Patriottisch Front het volk opgeroepen om niet te stemmen. In de eerste plaats hebben we weinig vertrouwen in de cijfers die het Smith-regiem geeft over het aantal stemmers. Er is geen enkele onafhankelijke waarnemer in Zimbabwe die deze cijfers kan verifiëren. En wij kennen Smith beter dan wie ook. We hebben jarenlang met hem onderhandeld. We hebben wel in de gaten dat de Westerse pers alles wat Smith zegt gelooft.

Ten tweede was deze hele verkiezingsmanoeuvre één massale intimiderende truc die haar uitwerking heeft op verschillende niveaus. Enerzijds trokken de veiligheidstroepen van het regiem systematisch naar de voorsteden om ervoor te zorgen dat de mensen gingen stemmen. En dat is stemmen met het gevaar in je rug! Geen zin om te stemmen kon zeer vervelende consequenties hebben. Anderzijds is er veel economische druk van de werkgevers - en die zijn voor het grootste deel blank - op hun werknemers. Zo kondigden bijvoorbeeld veel werkgevers aan dat ze hun werknemers zouden ontslaan als ze niet gingen stemmen. En als laatste punt had je de zogenaamde hulptroepen (privélegers van Muzorewa en Sithole, red.) die werden ingeschakeld bij de verkiezingen. Wij hebben bewezen dat ze veel wreedheden tegen onze mensen hebben bedreven, zowel in de stad als op het platteland. Ze hebben prominente mensen in onze organisatie vermoord. Ook hebben ze veel van onze mensen geslagen en in de gevangenis gezet teneinde onze mensen te dwingen op hen te gaan stemmen. En tenslotte wil ik nog iets noemen dat in de Westerse pers helemaal niet aan de orde komt. Zowel Muzorewa als Sithole, maar ook Chirau werpen zich op als vredes-kandidaten. Ze zeggen tegen de mensen dat zij vrede zullen brengen. En dat is bijzonder want ze zeggen niet tegen de mensen dat ze op hen moeten stemmen opdat Zimbabwe dan een vrij land zal worden.

Ze beloven de mensen dus dat ze in de eerste plaats de oorlog zullen stoppen. En

ten tweede willen ze het volk doen geloven dat zij de enigen zijn die met het Patriottisch Front kunnen onderhandelen. En dat is een valse belofte die ze de mensen doen.

— In de VS bestaat er een sterke lobby om het Smith-regiem te erkennen als de verkiezingen een succes worden. Daarnaast is de kans groot dat Engeland binnenkort een conservatieve regering krijgt. Ook in West-Duitsland is de pro-Smith lobby sterk. Hoe groot acht je de kans dat het Smith-regiem internationale erkenning zal krijgen?

Zowel in West-Europa als in de VS bestaan er duidelijk twee verschillende lobby's. Ten eerste is er de lobby van extreem rechts die niets liever zou zien dan een door en voor het Westen gecontroleerd Zimbabwe. Ze zijn niet geïnteresseerd in echte vrijheid of onafhankelijkheid voor ons volk. We verwachten bijvoorbeeld dat de rechtervleugel van de Conservatieve Partij in Engeland Ian Smith zal steunen net zoals ze dat in het verleden deed. Deze mensen zijn vijanden van de vrijheidsstrijd en dat zijn ze altijd geweest. Ze zijn echter niet alleen vijanden van de vrijheidsstrijd maar ook de vijanden van de zwarten in Afrika in het algemeen. We verwachten van hen een serieuze offensief om het Smith-regiem te redden. Naast deze extreem rechte groepen heb je de centrum- en linkse partijen en die zitten in een vreselijk dilemma omdat ze geen duidelijkheid hebben over hun eigen politieke uitgangspunten. Ze steunen niet expliciet het Patriottisch Front. Zij hopen dat het Smith-regiem succes zal hebben met deze verkiezingen en dat ze op deze wijze de mogelijkheid zullen krijgen om de interne regeling te steunen. Maar zolang het Patriottisch Front bestaat kunnen ze het interne bewind niet erkennen. Dus nemen ze een tussenpositie in en proberen het Patriottisch Front en de interne regering met elkaar te verzoenen. Dat nu is op dit moment objectief onmogelijk, want wat ons betreft zijn er slechts bepaalde zwarte leiders die zich bij het Smith-regiem hebben aangesloten. Het Smith-regiem is nog steeds aan de macht! Er is nog steeds kolonialisme in ons land, er is nog altijd een blank leger, een blanke economie, een blank ambtelijk apparaat en een blanke rechterlijke macht. Wij zien dan ook op dit moment geen enkel verandering in Zimbabwe. Bovendien is er geen mogelijkheid van een vergelijking tussen het interne bewind en het Patriottisch Front tenzij er een echte overdracht van de macht aan het Patriottisch Front plaatsvindt. Dus de

centrum- en linkse partijen hebben een probleem en zij moeten zeer snel beslissen aan welke kant ze staan.

Tenslotte heb je nog een derde categorie mensen in het Westen.

Zij zien alles in het kader van een Sovjet-complot, of dat nu een staking is of een demonstratie. Zij beseffen dat als ze de interne regering erkennen ze het Patriottisch Front op een presenteerblaadje aan de Sovjetunie aanbieden. En dat heeft enorme implicaties, niet alleen voor Zimbabwe maar voor Zuid-Afrika. Wij denken echter dat we het diplomatieke gevecht zelfs in de Westerse landen kunnen winnen. Dat komt door het karakter van het Smith-regiem, de mate van repressie die het uitoefent en het ontbreken van een politiek die gericht is op echte veranderingen in Zimbabwe dat nog steeds een bastion van blanke privileges is. Het is nog steeds een land waar zwarten worden onderdrukt en uitgebuit.

— Ondanks het diplomatieke gevecht blijft voor het Patriottisch Front de gewapende strijd op dit moment centraal staan. Kan je daar wat meer over vertellen?

De gewapende strijd wordt elke dag intensiever, in die zin dat steeds meer guerrilla-eenheden van de ZAPU en de ZANU in Zimbabwe werken. Zij hebben wat wij noemen operationele gebieden gevestigd.

— Dus operationele gebieden, geen bevrijde gebieden?

Nee, niet totaal bevrijd. Dat is een fase in de strijd die nog moet komen. Operationeel betekent in dit verband dat het sociale, politieke en militaire initiatief in deze streken bij de vrijheidsstrijders ligt. Dit wil zeggen dat de meeste mensen in deze gebieden, en die liggen tot nu toe allemaal op het platteland, het Patriottisch Front steunen. Ze ondersteunen het guerrilla-offensief. En deze gebieden hebben de sociale, politieke en economische structuur die in overeenstemming is met deze fase van de strijd. Maar als we over bevrijde gebieden praten dan heb je het over streken waar je de enige verantwoordelijke autoriteit bent. Dan moet je zorgen voor voedsel, scholen, gezondheidszorg en een bestuursstructuur. En op dat niveau van de strijd zijn we nog niet, voornamelijk vanwege transportproblemen. Dan zouden we organisaties moeten hebben van het volk die ons ondersteunen. En wij, dat wil zeggen ZIPRA (Zimbabwe Peoples Revolutionary Army, het leger van de ZAPU, red.) moet dan in staat zijn de bevolking effectief te verdedigen tegen

aanvallen van het leger van Smith.

Ik kan slechts een beeld schetsen van de situatie wat betreft de ZIPRA-strijdkrachten en die zijn al over grote delen van het land actief. ZIPRA opereert op het plateland van Zimbabwe en op dit moment manifesteert het zich ook in de steden in Bulawayo, Salisbury, Gwelo, Umtali, enzovoort. En daar waar de guerrilla-eenheden van de ZIPRA opereren, organiseert ze de mensen. Wij zijn nu in die fase van de strijd gekomen, waarin we het kunnen opnemen tegen de strijdkrachten van Smith. De volgende fase van de strijd is in de vorm van een document „The Turning Point“ twee weken geleden door de ZAPU in Lusaka aangekondigd. We hebben onze guerrillastrijders gevraagd om fysieke controle te gaan uitoefenen in de gebieden waarin ze opereren maar dat is een proces dat langer duurt dan veel mensen denken.

-- In de Westerse pers wordt nogal eens de nadruk gelegd op de verschillen in militaire tactiek tussen ZIPRA en ZANLA (Zimbabwe Nationale Liberation Army, het leger van de ZANU, red.). ZANLA zou meer politiek werk verrichten, structuren opzetten waarin scholen, de gezondheidszorg en dergelijke, functioneren, terwijl ZIPRA meer destructief te werk zou gaan zonder de militaire strijd politiek aan te vullen. Bovendien wordt beweerd dat ZANLA als enige militaire strijd levert op dit moment, terwijl de ZAPU haar leger achterhoudt om toe te slaan na de val van het Smith-regiem.

Dat is een vertekend beeld van wat er in Zimbabwe gebeurt.

Grotendeels is dat de fout van de ZAPU zelf. De militaire activiteiten namelijk worden door de ZAPU veel meer geheim gehouden dan door de ZANU. Het leger is zich zeer goed bewust van het belang van de geheimhouding van haar operaties. Misschien veel bewuster dan in de ZANLA. Onze strategie is primair mensen te mobiliseren in de gebieden waarin we opereren, politiek en militair. We raken niet altijd slaags met de vijand als we die zien. We gaan niet in de eerste plaats naar Zimbabwe om aan te vallen. We vallen het leger van Smith pas aan als ze onze posities in het land bedreigt.

Natuurlijk zijn economische en militaire doelen belangrijk in een guerrilla-oorlog. We hebben dan ook eenheden in het land die in de eerste plaats deze doelen aanvallen. Maar het belangrijkste doel van de ZIPRA is het mobiliseren en politiek organiseren van de mensen. Het is niet waar dat wij ons leger achterhouden of een conventioneel leger aan het vormen zijn. We zijn net zo veel in de strijd be-

trokken als de ZANU. Natuurlijk zijn er veel mensen in het Westen die er belang bij hebben om het Patriottisch Front te verdelen. Dat is gewoon een onderdeel van de campagne.

— Hoe staat het met de eenheid van het Patriottisch Front?

De meest concrete eenheid die we op dit moment hebben is dat onze politieke posities gelijk zijn zoals onze houding ten opzichte van de interne regeling en onze visie op de volgende fase van de strijd. Waar we wel verschillen is het soort eenheid die we willen. ZANU wil, om praktische redenen, de twee legers nu verenigen en de politieke eenheid laten rusten tot na de bevrijding. Ons standpunt is dat de militaire eenheid geen echte eenheid zou zijn zonder politieke eenheid. Wij vinden dat het allebei tegelijk moet gebeuren. Maar dat zijn geen cruciale verschillen denk ik. Ik denk dat als er wederzijds maar genoeg goede wil is, de eenheid bereikt kan worden. En als je naar de objectieve situatie in Zimbabwe kijkt, dan zie je drie factoren die eenheid absoluut noodzakelijk maken.

Ten eerste zal de massa in Zimbabwe geen verdeeld Patriottisch Front accepteren. Ten tweede is de eenheid een noodzakelijke voorwaarde voor de gewapende strijd. Tenslotte is eenheid noodzakelijk in onze relatie met de Frontlijnstaten (Botswana, Angola, Mozambique, Tanzania en Zambia, red.) die ons steunen en die absoluut geen herhaling willen van de Angolese affaire.

— Is de situatie wel met Angola te vergelijken? Daar immers waren duidelijk twee bevrijdingsbewegingen die gesteund werden door de VS. Er is geen sprake van Westerse militaire steun voor ZAPU of ZANU.

Dat klopt. De enige overeenkomst tussen Angola en Zimbabwe is dan ook dat er duidelijk één partij is die gesteund wordt door de Sovjetunie. ZAPU en MPLA worden als eenzelfde soort organisatie beschouwd, gezien deze steun. Maar inderdaad, in Zimbabwe is er geen UNITA of FNLA, behalve misschien de interne organisaties van Muzorewa en Sithole. Sommige mensen echter dringen ons deze analogie op en proberen zo de ZAPU en de ZANU te verdelen.

— Een ander argument dat vaak wordt gehoord is dat er nog altijd sterke stam-mentegenstellingen bestaan in Zimbabwe. Dat is een favoriet thema. Zeker in de Britse pers. Ze kunnen de politieke situatie in Afrika alleen maar vatten in stam-mentecategorieën. Als een journalist maar

de naam van een stam noemt in zijn verslag wordt hij beschouwd als iemand die iets van Afrika begrijpt en weet. Misschien heeft hij dat geleerd bij zijn antropologielessen, maar het is niet de realiteit van het Afrikaans nationalisme in Zimbabwe. De laatste 30 jaar heeft de beweging in Zimbabwe een nationaal bewustzijn gekweekt en wat de imperialisten of kolonisten ook proberen, ze kunnen de nationale beweging niet verdelen. Zimbabwe is één natie. Dat bewustzijn is zeer sterk in ons land. Er is geen enkele politieke beweging in Zimbabwe die op stambasis kan bestaan. Daarom zullen Muzorewa en Sithole ook hun sociale basis verliezen. Zij proberen de klok terug te zetten. We hebben het tribalisme al 30 jaar lang bestreden in ons land.

— Hoe staat het met de houding van de Frontlijnstaten? In Zambia is de economische situatie bijvoorbeeld niet bepaald rooskleurig. Zijn de Frontlijnstaten nog solidair met de strijd in Zimbabwe? Daar bestaat geen enkele twijfel over. Mijn eigen ervaring onlangs in Zambia is dat zowel op politiek niveau als onder de massa er volledige steun is voor onze strijd, ondanks de offers die het Zambiaanse volk daarvoor moet brengen. Er zijn zeker elementen in Zambia die graag dit élan van de Zambianen gebroken zou zien. Ik denk hierbij vooral aan Zuid-Afrika en sommige Westerse landen. Ook de regering en het volk van Mozambique staan volledig achter de vrijheidstrijd.

— Onlangs verklaarde Nyerere, de president van Tanzania, nog steeds achter het Anglo-Amerikaanse plan te staan. Wat denk je daarvan?

(Dit Brits-Amerikaanse plan was door het Patriottisch Front geaccepteerd als basis voor een gesprek met het Smith-regiem, die dit plan echter verwierp. Daarop verklaarde het Patriottisch Front het plan als achterhaald en concentreerde zich volledig op de gewapende strijd). Dat zou ik willen beschouwen als een tactische manoeuvre van Nyerere. Wij geloven dat het Anglo-Amerikaanse plan voortdurend zal herleven vooral omdat er in zekere Westerse kringen hoop is dat er toch een verzoening komt tussen de interne regering en het Patriottisch Front. De Anglo-Amerikaanse voorstellen moeten gezien worden als de basis waarop zoiets bereikt zou kunnen worden. Voor ons is dat nu onmogelijk want wij bestrijden nu een koloniale structuur. De reden waarom Nyerere dit plan doet herleven is om aan te tonen dat wij geen onredelijke mensen zijn en dat we in het verleden genoeg bereidheid hebben getoond om te onderhandelen. Willem Oosterbeek.

DE MOEILIJKE OVERWINNING VAN CABO VERDE

Het is ondertussen alweer zo'n 4 jaar geleden, op 5 juli 1975 om precies te zijn, dat de Kaap Verdianen hun onafhankelijkheid verwierven. „Verwierven”, want in tegenstelling tot Guinée Bissau gebeurde dat niet door gewapende strijd, maar was zij het gevolg van de régime-verandering in Portugal, en de internationale druk van de PAIGC in UNO en OAE.

Dat groene uitzicht van Cabo Verde - de groene kaap - ligt al diep in het verleden. 500 jaar roofoorlog, massale ontbossing en uitputtende graasmethodes hebben er een typisch Sahel-landschap geschapen. Vooral de laatste 50 jaar verhevigde de economische achteruitgang. Reden overigens voor de grote emigratie: er leven meer Kaap Verdianen in het buitenland dan op de eilanden. De geringe ontwikkeling van de produktietechnieken (irrigatie) maakt de landbouw sterk afhankelijk van de wisselvalligheden van het klimaat: lange droogteperiodes worden er onderbroken door keiharde stortregens, die de

We gingen praten met Danny Ceuninckx, die al enige jaren als geneesheer op de Kaap Verdische eilanden werkt en onlangs voor een paar dagen in ons land vertoefde.

Vraag: Je leest weinig in onze pers over de ontwikkelingsinspanningen op de Kaap Verdische eilanden. Zijn die dan zo onbelangrijk, of gewoon niet sensationeel genoeg?

Danny Ceuninckx: Sensationeel zijn ze inderdaad niet, maar er wordt in ieder geval hard gewerkt aan het optrekken van het levenspeil van de bevolking. Veel meer, me dunkt, dan in heel wat andere Afrikaanse landen. Er werden industriële projecten op touw gezet voor de zoutontginning en de visbewerking. Vissers worden door de staat gestimuleerd tot het oprichten van koöperatieven en het uitbouwen van een efficiënter handelscircuit. De haveninfrastructuur werd verbeterd. In die visserij zit overigens wel wat toekomst: kreeft vindt men daar maar waardeeloos prul, maar men krijgt er wel een flinke duit voor op de internationale markt. Ook de verwerking en verpakking

van tonijn werd geïndustrialiseerd. Overigens blijft dat alles wel erg kleinschalig:

Aristides Pereira

vruchtbare bovenlaag van de grond wegspoelen. De bevolking - zo'n 200.000 mensen - leeft er in latente hongersnood. Meer dan 90 pct. van de voedingsmiddelen moeten worden geïmporteerd. Daartegenover staat een uiterst geringe export.

In een dergelijke konstellatie zijn de kansen op ontwikkeling al erg gering. Komt daarbij nog dat Cabo Verde niet kan rekenen op gegoeide bodemschatten - olie, ertsen - en je weet zo dat je Cabo Verde nog lange tijd tot de armste onder de arme landen zal kunnen rekenen.

Juist die situatie maakt de inspanningen die desondanks door de PAIGC worden gedaan om een socialistische maatschappij, met ruime sociale voorzieningen, op te bouwen zo relevant voor de rest van Afrika. Zou Jan Romeins' „wet van de remmende voorsprong” dan toch, zoals Wertheim beweert, enige juistheid hebben, en dus enige hoop geven aan de derde wereld?

de vier inblikfabrieken samen stellen hoop en al nauwelijks 200 man te werk. Dat is niet slechts zo wegens de beperkte middelen: de PAIGC heeft tegelijk een groot wantrouwen tegenover multinationals of grote reders die al te snel de ganse economie zouden kunnen controleren. Ook de scheepvaart ontwikkelt zich verder. Naast de cargo's van de nationale scheepvaartmaatschappij - die zowel voor Cabo Verde als Guinée Bissau werkt - werd onlangs met steun van de staat de eerste cargo voor internationaal transport door privé kapitaal gekocht.

Dan is er nog een tabakfabriek en een alcoholstokerij voor het nationale drankje, de „aguadiante”, bereid op basis van suikerriet.

In de landbouw kampt men in de eerste plaats tegen de erosie: er zijn, i.s.m. de FAO bebossings- en bewateringsprogramma's opgezet.

VR.: Kan je iets meer vertellen over de sociale structuur op Cabo Verde. Die is toch wel erg verschillend van die van andere Afrikaanse landen?

D.C. : Inderdaad. De Kaap Verdianen vallen niet uiteen in allerhande stamverbanden. De overgrote meerderheid zijn mulatten en belijden bovendien grotendeels dezelfde godsdienst ; het kristendom. Alleen de talen lopen van eiland tot eiland vrij sterk uiteen. Dit gaat terug op de specifieke wijze waarop Cabo Verde werd gekoloniseerd. In de 15e eeuw waren de eilanden internationale slavenmarkten. Toen het belang daarvan afnam bleven vele Portugese kolonisten er wonen en vermengden er zich, in de loop der tijden, met de neger-slaven. Het zijn zij die er een export-gerichte landbouw (koffie, cacao, rubber) opzetten, die verantwoordelijk is voor de huidige erosie. De Kaap Verdianen waren trouwens niet erg geliefd in andere Afrikaanse landen : ten tijde van de Portugese overheersing vormden velen onder hun de koloniale kaders in Mozambique, Angola en Guinée Bissau.

VR. : Is dat één van de redenen waarom de eenmaking van Cabo Verde en Guinée Bissau zo moeizaam verloopt ?

D.C. Misschien. De huidige situatie is eigenlijk nogal vreemd, al is ze historisch verklaarbaar : de twee staten hebben een eigen leger, een eigen regering en administratie maar worden politiek geleid door dezelfde partij : de PAIGC. Alles wat gezamenlijk - b.v. op economisch vlak - wordt op touw gezet, geschiedt op basis van zgn. bilaterale akkoorden tussen autonome staten.

Toch blijft de staatkundige eenheid van beide landen de uiteindelijke bedoeling ; zo staat het trouwens in de grondwet. Er wordt in nogal wat commissies aan gewerkt, maar men wil er vooral geen kunstmatige eenheid van maken. Er is de wederzijdse wroef, daterend uit het koloniaal tijdperk ; die hebben de Portugezen nog bespeeld door de bevolking van Guinée Bissau voor te spiegelen dat de PAIGC en Cabral - zelf een Kaapverdiaan - op niets anders uit waren dan op de overheersing van hun land. Zonder erg veel succes overigens. Maar goed, voorlopig houdt men het bij afzonderlijke politieke entiteiten ; zoveel verschil maakt dat ook weer niet uit.

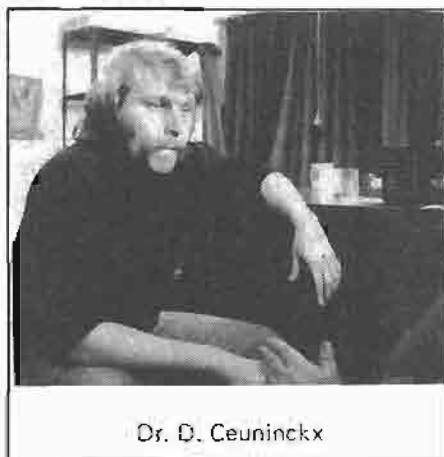
VR. : Je vertelde daar net iets over het ontbreken van stamverschillen. Hoe zit het met klasseverschillen op Cabo Verde ?

D.C. : De analyse van Cabral blijft nog steeds geldig. Het overgrote deel van de bevolking - ongeveer 90 pct. - is boer. Vermits er weinig industrie is, is er ook geen talrijk proletariaat : hoop en al zo'n 5.000 mensen, tewerkgesteld in de zout-

winnig, de visserij, de dufving van vulkanische asse. In handel en administratie zitten dubbel zoveel mensen ! Die sociale samenstelling vind je niet terug in de ledenstructuur van de PAIGC : daarvan werkt 40 pct. in de administratie, zijn 40 pct. arbeiders en maar 10 pct. boeren.

VR. : Cabral heeft ooit eens gesteld dat de kleinburgerij - waaronder de kaders - „politieke zelfmoord“ zou plegen in de revolutie, zichzelf als klasse zou opheffen. Kan je dat beamen ?

D.C. Zelfmoord is wel veel gezegd. Het is gewoon zo dat de kleinburgerij, zoals overigens de meeste sociale klassen, zelf belang had bij de onafhankelijkheid, en dus het programma van de PAIGC onderschreef. Maar beweren dat zij zich daardoor sociaal verzwakten is onjuist ; het tegendeel zal wel eerder kloppen ; de uitbouw van het staatsapparaat impliceert dat overigens al. Toch kan je de PAIGC geen kleinburgerlijke partij noemen : haar sociale politiek is duidelijk gericht op het verbeteren van het lot van de boeren, het sub-proletariaat.

Dr. D. Ceuninckx

VR. : De versterking van het staatsapparaat betekent in vele ontwikkelingslanden vaak dat ook de corruptie welig gaat tieren ?

D.C. : Daar heb je toch geen staatsapparaat voor nodig ! Neen, zonder te romantiseren lijkt er me toch weinig geofficialiseerde corruptie te zijn. De gemeenschap is er gewoon te klein en te arm voor. De rijkste Kaap Verdianen zijn overigens diegenen die in het buitenland, vooral in de scheepvaart, werken. Zo'n gastarbeider verdient al snel het dubbele van wat de president of zijn ministers (die het met zo'n 13.000 fr. per maand stellen) verdienen. Die buitenlandse werknemers zijn trouwens de leveranciers van buitenlandse deviezen waar het land zo'n nood aan

heeft. Wat wel juist is, is dat kaders, ook dokters en verplegers, gewoon door het belang van hun functie een groot prestige, en dus een machtspositie verwerven. Daar wordt al eens misbruik van gemaakt.

VR. : Is er verandering gekomen in de sociale structuren op het platteland ? Is men daar overgegaan tot vormen van socialisering ?

D.C. : Neen. De sociale organisatie op het platteland kan je nog steeds als kwasi-feodaal typeren. Grondbezit blijft toegelaten, maar grootgrondbezit bestaat eenvoudig niet. Iemand die zo'n 2 ha bevoeid land bezit - met grondputten - geldt er al als rijk ; hij kan zich een auto permitteren. Je kan eigenlijk al beter van tuin- dan van landbouw spreken ; erg intensieve produktie op de weinige grond die nog bewerkbaar is.

Een dergelijke boer stelt, in functie van de seizoengebonden behoeften zo'n 5 à 10 mensen tewerk. Op het platteland krijg je aldus een structuur waarbij een 5-tal families zich rond de grond van een „here-boer“ vestigen. Die hereboer staat, als een soort patriarch dan in voor talrijke behoeften van zijn pachters : hij zal hen b.v. aan geneesmiddelen helpen, hen naar scholen sturen e.d.m. Hij is de man die hen, naast arbeid ook een soort van sociale zekerheid biedt.

Er zijn twee vormen van pacht : „rendeiros“ moeten een zeker percentage van hun opbrengst afstaan aan de heer, „meieiros“ daarentegen staan een vast deel - doorgaans de helft - daarvan af. De revolutie heeft die structuur intact gelaten : het zou weinig zin gehad hebben een gedwongen kollektivering door te voeren, omdat het ook met de huidige sociale organisatie mogelijk blijft aan de verbetering van de landbouwtechnieken te werken.

VR. : Men zegt over de politiek van de PAIGC, zoals ook over die van het Frelimo in Mozambique, dat zij zeer sterk de nadruk legt op het onderwijs, de opvoeding.

D.C. : Ja, dat was in Cuba ook zo trouwens. Reeds tijdens de bevrijdingstrijd werden door de PAIGC alfabetisatie- en scholingsprogramma's uitgevoerd. Nu worden de jongeren verplicht gedurende minimum 4 jaar - tussen 7 en 12 jaar - school te lopen. Ouders die zich aan deze regel pogen te onttrekken kunnen hard beboet worden. Je kan dat autoritair vinden, maar in landbouwgebieden hebben de mensen nogal vaak de neiging hun belangen op korte termijn - hulpjes bij het bewerken van de grond te doen primeren boven hun belangen op lange termijn

- meer ontwikkelde en geschoolde werkkrachten-. Dat was bij ons in de 19e eeuw niet anders.

Daarnaast werden er ook avondschoolen, met speciale lescycli opgezet voor de volwassenen. Er is enorm gebrek aan geschoolden, zodat ieder die dat wel is onmiddellijk wordt ingeschakeld in één of ander onderwijsproject : iedereen kan zo leraar én leerling zijn.

Ook die ideologische scholing wordt verdergezet. Er bestaan speciale kursussen om b.v. analfabeten de grondbeginselen van het marxisme bij te brengen. De PAIGC wil een bevolking die bereid én in staat is zich te engageren voor de opbouw van een socialistisch Cabo Verde. Die morele dimensie in de ontwikkelingsstrategie is bij Afrikaanse socialististen als Cabral en Machel altijd al als erg belangrijk naar voren geschoven.

V.R. : Een gebrek aan kaders, weinig onderwijsstructuur. Toch wordt er blijkbaar niet gedacht aan het uitbouwen van een hoger of verdergezet onderwijs ?

D.C. : Het kan gewoon niet : er is geen geld voor en de weinig talrijke bevolking maakt zo iets niet renderend. Men blijft voor verdergezet onderwijs aangewezen op het buitenland. Er is zeker geen univ. noch in Guinée Bissau, noch in Cabo

Verde. Ook hoger technisch onderwijs is onbestaande. Dat betekent dat er enerzijds Kaap Verdianen met studiebeurzen in Tsechoslowakije of de Sovjetunie zitten, anderzijds dat Russische, Chinese of Cubaanse deskundigen ter plaatse in projecten zijn ingeschakeld. Afhankelijk is men dus wel, en dat zal wellicht nog lange tijd zo blijven.

VR. : In dat verband, welke buitenlandse politiek voert Cabo Verde ?

D.C. : De PAIGC voert een niet-gebonden politiek, die zowel om ideologische als om pragmatische redenen wordt verantwoord. Pragmatisch omdat het arme Cabo Verde sterk afhankelijk is van de buitenlandse (voedsel)hulp die het van de U.S.A., Zweden, Nederland, zowel als van China en de Sovjetunie ontvangt. Ideologisch omdat het, in de geest van Cabral, ijvert voor Afrikaanse eerheid en autonomie.

Niet gebonden, maar ook niet vrijblijvend, dus. Overigens genieten de Kaap Verdische eilanden en Guinée Bissau een groot moreel prestige in de derde wereld. Er wordt druk aan diplomatie gedaan en er komen niet weinig Afrikaanse staats- hoofden over de vloer. De PAIGC heeft steeds consequent andere bevrijdingsbewegingen gesteund, al blijft die steun,

wegens de eigen armoede, meestal slechts verbaal.

VR. : Ten slotte, hoe zou je de huidige maatschappij-vorm van Cabo Verde kunnen typeren. Men zwaait vrij snel met de term „socialistisch“, maar in hoeverre beantwoordt zij aan een realiteit ?

D.C. : De ontwikkelingsproblemen en de oplossingen ervoor zijn voor de Kaap Verdische eilanden zo specifiek dat zij zich moeilijk laten typeren. Er groeit een nationale kleinburgerij en dat wordt ook van staatswege gestimuleerd ; de economie heeft er baat bij. In feite kan je stellen dat in het beleid van de PAIGC het nationalistisch element sterker doorweegt dan het socialistische : in de eerste plaats een zekere vorm van nationale autonomie verwerven. Ik geloof trouwens dat dit voor de meeste „socialistische“ ontwikkelingslanden geldt. Ook ideologisch werkt het nationalisme heel sterk door. Dat is gewoon evident na 5 eeuwen koloniale onderdrukking. Misschien kan je de sociale structuur van Cabo Verde nog het best typeren als een staatskapitalisme met sterke socialiserende beleidsopties. Want socialisme blijft toch het uiteindelijke doel.

Koen Raes.

DE LEDEN VAN HET COMMONWEALTH

In augustus j.l. ging te Lusaka (Zambia) de tweentwintigste vergadering door van de leden van het Commonwealth. Belangrijke elementen met betrekking tot deze bijeenkomst waren de besprekingen over Rhodesië, meer in bijzonder de houding tegenover de zwarte minderheidsregering van Bisschop Muzorewa, waarop we in een volgend nummer terugkomen. Het feit dat Nigeria aan de vooravond van deze bijeenkomst de belangen van de British Petroleum nationaliseerde ten einde verder leveringen van petroleum aan Zuid-Afrika te verhinderen was eveneens geen aangenaam geschenk voor de Britse Premier mevrouw Thatcher.

De énnenvertig landen die deelmaken van het Commonwealth zijn :

Europa : Groot-Brittannië, Malta en Cyprus.

Amerika : Canada, Jamaïqua, Trinidad en Tobago, Guyana, Barbados, Bahama's, Grenade, Dominique en Lucia.

Afrika : Nigeria, Tanzanië, Kenya, Ouganda, Ghana, Malawi, Zambia, Sierra Leone, Lesotho, Mauritius, Botswana, Seychellen, Swaziland, Gambië.

Azië : India, Bangladesh, Sri Lanka, Maleisië, Singapor.

Oceanië : Australië, Nieuw Zeeland, Papouasië-Nieuw Guinea, Fidji, Oost Samoa, Touga, Nauru, Tuvalu, Salomon eilanden, en Kiribati.

Zoals men weet betreft het hier allemaal vroegere Britse koloniën. Sommige zijn slechts kleine eilanden of gebieden met een geringe bevolking die echter soms van strategisch belang zijn.

De USA en de USSR zijn overeengekomen hun onderhandelingen over het verbod van chemische wapens voor de UNO commissie voor ontwapening voor te stellen. Dit verklaarde M. Issraëlyan, een Russisch afgevaardigde, op 24 juni in Genève. Beide partijen zijn akkoord gekomen over een gemeenschappelijk rapport, in verband met deze onderhandelingen, dat de onderhandelingen sinds 1976 zal toelichten.

De doeaneambtenaren van de West-Duitse grensposten misbruiken hun recht op controle op de post tussen Oost en West, aldus het Duitse weekblad „Der Spiegel“. Volgens dit blad wordt in het grootste deel van de 323 West-Duitse grenspostgebouwen de buitenlandse korrespondentie geopend „op bevel van de doeane overheid“. Tegelijkertijd herinnert „Der Spiegel“ eraan dat elk jaar een 1.600.000 brieven uit de Oostlanden wordt geopend door de BNP (inlichtingendienst) en dit in toepassing van de wet van 1968. En dan maar schermen met de bescherming van het privéleven en met de mensenrechten.

De lezers van het maandblad „VREDE” worden vriendelijk uitgenodigd op de receptie die plaats heeft tergelegenheid van de opening van de nieuwe lokalen HEISTSTRAAT 28, 9000 GENT - tel. 001/ 21 18 39 en dit op zaterdag 22 september om 18.30 uur.

VREDE - IN - AKTIE

AANKONDIGINGEN

PROJEKT HEFBOOM :

Een nieuwe mogelijkheid in het vormingswerk.

Opleiding „vormingswerk met media” : In je vereniging, of met een aantal mensen die jezelf samenbrengt, kan je op heel wat manieren een geslaagde gespreksavond organiseren.

Je hoeft daar niet altijd een spreker voor uit te nodigen. Je kan het b.v. eens proberen aan de hand van een TV- of Radio-uitzending over levensbetrokken onderwerpen.

In het voorjaar 1980 zendt de BRT-dienst volwassenenvorming een reeks programma's uit: speciaal bedoeld voor vormingswerk. Er wordt ook een handboek voorzien.

Hiertoe werd op verschillende plaatsen in het land de opleiding „vormingswerk met media” gepland, een pluralistisch samenwerkingsverband.

Inlichtingen en inschrijvingen :

Jan Van Broeckhoven, BRT-lokaal 4 N 15, A. Reyerslaan 52, 1040 Brussel.
Tel. 02/ 737.32.17.

Data :

Zaterdag van 9 tot 18 uur op 13 oktober, 10 november en 8 december 1979.

Opleidingsplaatsen :

Antwerpen, Brugge, Gent, Hasselt, Strombeek-Bever.

Onkosten : geen.

INFO-STANDS.

Vrede vzw was aanwezig met een info-stand tijdens de Gentse en Lokerse fees-

ten in de maanden juli en augustus ; ook tijdens de wijkfeesten te Ninove.

Vrede was eveneens aanwezig op het ludiek en rebels Uilenspiegelfeest van het Masereelfonds te Damme op zaterdag 25 augustus.

Op Vrede v.z.w. wordt steeds meer beroep gedaan door inrichters van info of boekenbeurzen om aldaar een stand te plaatsen.

Voor „Vrede” is dit uiterst belangrijk omdat dit ons toelaat ons maandblad e.a. uitgaven bekend te maken maar tevens onze standpunten te laten kennen.

Bovendien betekent de verknop een niet te miskennen inkomst voor onze vereniging.

Jammer genoeg ligt het niet in onze mogelijkheid op alle uitnodigingen in te gaan.

We doen dus een beroep op alle vrienden die ons op een of andere wijze kunnen behulpzaam zijn.

Dit kan door in te staan voor het vervoer of wanneer de info-beurs in jouw gewest plaats heeft voor de stand in te staan of er enkele uurtjes te komen helpen.

ANTWERPEN

De Opvoedkundige Dienst van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen stelt een nieuw initiatief voor. Vanaf 13 oktober tot einde maart zijn nu voor groepen met min. 15 deelnemers (vanaf 16 j.) GELEIDE BEZOEKEN ACHTER DE SCHERMEN VAN DE ZOO mogelijk.

Voor informatie en afspraken :

tel. 031/ 31 16 40 (Opvoedk. Dienst).

ITECO

Iteco richt in het najaar basis-kursussen in onder het thema „wij, onze samenleving, onze wereld”. Deze kursussen richten zich zowel tot wie interesse heeft in het huidige maatschappij-gebeuren als tot mensen die er aan denken als ontwikkelingshulp in de derde wereld te gaan werken.

Dit alles gaat door te Opwijk op 13-14 oktober, 27-28 oktober, 10-11 november, 24-25 november en te St.-Martens-Bodegem op 20-21 oktober, 3-4 november, 17-18 november, 1-2 december.

Tevens richt Iteco op 22 en 23 september een reïntegratie-sessie in voor recent teruggekeerde vrijwilligers. Het week-end gaat door in Heusden. Prijs : 850 fr. per persoon. Meer inlichtingen bij Iteco, Oude Houtlei 19, 9000 Gent.

STANDPUNTEN

De International Gay Association protesteert tegen de terechtstelling van homoseksuelen in Iran. In verband hiermee kregen wij volgende brief van de Federatie Werkgroepen Homofilie :

Mijnheer de Minister van Justitie,
Via de media hebben we vernomen dat met ingang van juni 1979 reeds 15 homoseksuelen werden terechtgesteld en een 150-tal in de gevangenis op een vonnis wachten.

Samen met geheel de internationale opinie drukken wij hierover onze verontwaardiging uit.

Wij protesteren met klem tegen het feit dat eender wie, in naam van welke godsdienst of revolutie dan ook, omwille van zijn godsdienst, ras of seksuele voorkeur gedood of gevonnist wordt.

INTERNATIONAAL

EUROPEES FORUM VOOR VEILIGHEID EN ONTWAPENING.

Het Komitee voor Veiligheid en Samenwerking in Europa organiseert een Internationaal Forum voor Ontwapening van vrijdag 24 oktober tot en met zondag 28 oktober 1979 en dit in het recreatiecentrum „Sparrenduin“, Copmanlaan 2, 8420 De Haan (Oostende).

Het forum zal in vier werkgroepen worden ingedeeld die de volgende thema's zullen behandelen :

1. Opzetting en principes van ontwapening, militaire ontspanning en veiligheid.
2. Stopzetting van de bewapeningswedloop, nucleaire bewapening ; verbod van alle massavernietigingswapens.
3. Militaire ontspanning en maatregelen voor ontwapening in Europa.
4. Sociale en economische aspecten van ontwapening, ontwapening en uitschakeling van onderontwikkeling.

Werktaalen : Frans - Nederlands - Duits - Engels - Russisch.

Bijdrage in de kosten 3.750 fr. (verblijf, eetmalen en inschrijvingsgeld inbegrepen). Personen die voor dit initiatief belangstelling mochten hebben kunnen zich bekend maken bij het Sekretariaat van Vrede vzw, Heiststraat 28, 9000 Gent.

1980 / Tachtigste verjaardag van de geboorte van FREDERIC JOLIOT CURIE. In april 1980 zal over de ganse wereld de verjaardag herdacht worden van de geboorte van FREDERIC JOLIOT CURIE. Ook in Vlaanderen zouden we niet mogen achter blijven.

De wereldvredesraad zal inderdaad aandringen op een nationale manifestatie en te Parijs zal een internationale herdenking worden ingericht, maar is de gelegenheid niet prachtig, om, niet alleen deze heldenfiguur overal in onze steden en gemeenten te belichten, maar meteen het edele van het doel dat deze grote wetenschapsman zich had gesteld duidelijk bij onze mensen naar voor te brengen ?

Frédéric Joliot Curie heeft steeds begrepen dat langs een geïnteresseerde massabeweging, de Vrede in gans de Wereld kon bevleugeld en bevorderd worden.

Hij heeft tevens medegewerkt en lag aan de basis van verschillende belangrijke wetenschappelijke ontdekkingen.

FREDERIC JOLIOT CURIE, de wetenschappelijke vorser die ten dienste stond van Vrede en Vooruitgang, was de man die ijverde voor de Vrijheid van de Volkeren en hun recht op onafhankelijkheid.

FREDERIC JOLIOT CURIE : de MAN van de VREDE.

Laten we zijn werk herdenken.
Laten we zijn werk voortzetten.

W. Weydts

„VREDE“ IS VERHUID

Bij het schrijven van dit stukje zitten we nog op ons oud maar bij het verschijnen van ons blad reeds op ons nieuw adres : noteer het maar HEISTSTRAAT 28, GENT, (dichtbij het St. Pietersstation). Oef... 't zwaarste werk is nu achter de rug. Een plumpje en een hartelijk dank aan alle vrienden die zich hierbij hebben ingezet. Er valt echter nog veel te doen. Heel veel zelfs. Met de nodige hulp komt alles wel op zijn plooï. 't Was niet met plezier dat we het verhuisonruur aannakten. Er was echter niet aan te ontkomen. Met de groei, de beständige uitbreiding van „Vrede“ moesten we uit de cocoon breken waarin we vast zaten in die verdere uitbouw afremde. Gebrek aan plaats was een hinder geworden voor onze werking. Ons nieuw sekretariaat, een gans huis, geeft „VREDE“ meer ruimte en mogelijkheden. Het is voor niemand een geheim, verhuizen kost geld. Veel geld zelfs. Iedereen heeft dit zeker reeds éénmaal in zijn leven aan de lijve ondervonden. Aansluiting telefoon, verwarmingsapparaten, vellen, behangen, hogere huur. Kom een hele boel zaken die een hoop centen kosten. We durven dan ook bij u eens aankloppen. Iedere bijdrage voor de inrichting van ons nieuw lokaal zal goed gebruikt worden. Wie ons ten handje wil toesteken kan dit door een bijdrage te storten op Prk. 000-0954 015-80 van Vredes vzw 9000 Gent.

KARAVAN DER ONTWAPENING.

Op initiatief van de Italiaanse Radikale Partij werd, in samenwerking met een aantal Pacifistische organisaties uit landen van West-Europa, eind juli begin augustus, een „Karavaan der Ontwapening“ ingericht. Het was de bedoeling van de inrichters voor de NAVO zetel te Brussel, militaire instellingen te Brunsum, Bremen, Keulen, Berlijn en voor de zetel van het Warschau-pakt te Warschau te betogen voor eenzijdige ontwapening. In ons land werd dit initiatief gesteund door War Resisters International, de I.O.T., M.C.P., Amis de la Terre, en Pour. Leden van deze verenigingen hielden te Brussel een hongerstaking en deelden manifesten uit waarbij zij door de politie werden opgepakt. Een vreedzame betoging ging door voor de NAVO en op het veldplein had een manifestatie plaats waaraan een tweehonderdtal personen deelnamen. Met de Poolse overheid waren er enkele moeilijkheden gezien deze het niet volledig eens was met dit eenzijdig initiatief. Deze wilde niet ingaan op de vraag een visie te verstreken aan een vierhonderdtal Westerse

deelnemers die te Warschau wensten te betogen voor eenzijdige ontwapening. Eerlijkheidshalve moet gezegd worden dat Westerse landen zeker evenmin ingaan op een vraag van Oosterse manifestanten om te Brussel of elders te komen betogen voor de eenzijdige ontwapening van de NAVO. Het was zeker niet tactisch van de inrichters, zoals dit ten andere in de T.V. werd gezegd, te verklaren dat zij de nodige kontakten hadden gelegd met Poolse dissidenten. Zoals het evenmin intelligent was vanwege de inrichters in het manifest dat in het Nederlands, Frans, Duits en Pools was opgesteld, te spreken over „nationalistische en militaristische barrières waaronder de muur en het ijzeren gordijn“. Dit jargon dat uit de koude oorlogsfeer bekend is was zeker van aard om de Polen wantrouwend te stellen voor wat betreft de bedoeling van de inrichters. Bij de verschillende kontakten tussen de initiatiefnemers (parlementsleden van de Italiaanse radikale partij) en de Poolse autoriteiten werden door deze laatste tegenvoorstellen gedaan die echter alhier niet bekend gemaakt werden, o.a. het toelaten van een delegatie van tien personen, een uitnodiging tot deelname aan de grote herdenkingsfeesten ter gelegenheid van de 40ste verjaardag van Wereldoorlog II en de gemeenschappelijke organisatie van een seminarie over de bewapeningswedloop en de ontwapening.

Uiteindelijk betogden een vijftiental deelnemers achter een groot spandoek te Warschau waarbij ze terzelfder tijd hun manifesten uitdeelden.

Vrede vzw die, zoals andere vredesorganisaties, bij dit initiatief niet betrokken werd, kwam niettemin tussen bij de Poolse Vredesbeweging om aan de „Karavaan der ontwapening“ de breedst mogelijke faciliteiten te verlenen.

VREDESFONDS

W.W. Ystet : 500 fr. ; D.G. Oostende : 200 fr. ; E.J. Gent : 100 fr. ; V.H.M. Gent : 200 fr. ; C.J. Oostakker : 100 fr. ; M.F. Brussel : 200 fr. ; M.S. Dilbeek : 200 fr. ; W.W. Kortrijk : 200 fr. ; V.J. Gent : 200 fr. ; J.G. Gent : 200 fr. ; V.D.V.N. Evergem : 200 fr. ; B.B. Tongeren : 200 fr. ; D.S.C. Gent : 200 fr. ; W.R. Brugge : 100 fr. ; D.S.A. Oostende : 200 fr. ; D.B.E. Brugge : 200 fr. ; B.T. Gent : 200 fr. ; C.E. Antwerpen : 200 fr. ; V.V.F. Gent : 50 fr. ; F.L. Gent : 200 fr. ; P.W. Brussel : 400 fr. ; C.U. Oostkamp : 200 fr. ; L.M. Wetteren : 1.000 fr. ; G.N. Betekom : 200 fr. ; M.R. Oostende : 200 fr. ; D.R.H. Lokeren : 200 fr. ; V.Z.F. Bornem : 200 fr. ; T.M. Gent : 1.000 fr. ; D.P.R. Gent : 200 fr. ; C.M. Gent : 200 fr. ; D.V.F. Gent : 260 fr. ; M.J. Brussel : 1.000 fr. ; V.L.F. Gent : 250 fr.

TE ZOT...

f Inderdaad, als men de totale som bekijken die Nixon en de rest van de benedide meegewerkt heeft aan de regering van de VS, de bombardementen op Vietnam, de financiering van Mobutu, de moordpoging op Castro, kort gezegd, de wereld de duivel aan te doen, aan auteursrechten ontvangen, dan krijgen we de ronde som van vijf miljoen dollar, ofte honderdvijftien miljoen belgische frank. Nixon alleen al steekt twee miljoen zeshonderd-duizend dollar op zak.

• Onlangs werd in de winterzaal in Monte Carlo een veiling gehouden. Een unieke verzameling meubels en kunstvoorwerpen uit het bezit van de Saoedische financier Akhram Ojeh, ging onder de hamer. De totale opbrengst van deze verkoop was 387.835.000 fr. Het duurste stuk ging aan 59.010.000 fr., een hoekkast in rococco van ene Dunois, daterend uit de tijd van Lodewijk XV. Vijfenvijftig procent van het totaal verkoopsbedrag werd uitgegeven door twee mannen : de Griekse schrijver Stavros Niarchos en de Engelse industrieel Charles Clore. En nu we toch met cijfers bezig zijn kunnen we meteen nog wat doorrekenen : met het geld uitgegeven aan die eene hoekkast kunnen 4.721 werklozen een maand leven, de totale opbrengst is in staat om 31.027 werklozen hun maanduikering te geven of nog anders uitgedrukt : 2.585 jaarinkomens zoals die door de RVA worden uitgekeerd werden aan meubelstukken en kunstvoorwerpen uitgegeven. En dan spreken onze ministers van „besparingen“ en „solidariteit“ en moet „iedereen matigen“ want het zijn „moeilijke tijden voor iedereen“ !

• De klub van Amerikaanse miljonairs (in dollars wel te verstaan) kent een ongekende bloei dankzij de crisis : een onverwacht neveneffect van de inflatie heeft er voor gezorgd dat het ledenaantal nu op 115 % staat vergeleken bij half 1978. Op dit ogenblik is één Amerikaan op 400 lid van deze klub, wat een ledenaantal van 520.000 betekent. Als de spreiding van deze leden over de VS wordt berekend naar het aantal inwoners komen Idaho en Maine als eerste over de meet met 26,65 0/00 respectievelijk 7,72 0/00 van het aantal inwoners. New York komt op de derde plaats met 1,73 0/00. Maar dat is niet te verwonderen vermits deze laatste vele jaren bankroet is.

• We blijven in het rekenwerk : opgave : Eén Amerikaan op negen is ouder dan 65 jaar.

Negen % van de Amerikanen ouder dan 65 jaar is ongeletterd. Tien miljoen van deze Amerikanen moeten door de sociale zekerheid boven de officiële armoedegrens gehouden worden. Het gemiddeld jaarinkomen voor een gezin met kostwinner boven de 65 jaar is 6.300 dollar (189.000 fr.), tegen het dubbele voor de gezinnen met een kostwinner beneden de 65 jaar.

Opmerking :

Hou er rekening mee dat onder de miljonairs waarvan sprake in een ander berichtje in deze Vrede ook veel bejaarden zitten.

Vraag :

1. Wie betaalt de huishuur ?
2. Wat doet de regering ?

• In mei II, werden te Teheran Musa Ashrafi en Esmail Neisari terechtgesteld omwille van openbare zedenschennis wegens homoseksuele betrekkingen. Volgens het Duitse blad Him-Applaus mogen ze nog van geluk spreken. Het islamitische recht bestraft homofilie doordat de schuldigen van het dak van hun huis worden gesmeten.

Smeergelden, call-girls, fraude... het ziet er allemaal niet erg proper uit de ganse affaire rond Eurosystem, de dochteronderneming van onze beruchte Société Générale die in het Midden Oosten de roem van de Belgische technologie ging hoog houden. We spreken hier dan nog niet over de wijze hoe Prins Albert, voorzitter van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Zaken gecompromitteerd werd. Dat hier effekens 8 miljard aan steekpenningen mee gemaaid zijn schijnt onze regering zelf niet ongerust te maken. Men moet gaan geloven dat in ons land alles mogelijk is op dit vlak. Zou het niet tijd worden dat een parlementaire commissie de opdracht krijgt hier klaarheid te scheppen. Hoe kan een regering, die de gemeenschap zo'n zware lasten oplegt nog geloofbaar zijn.

• Dit bericht lezen we in een vooraanstaande Vlaamse krant : „WASHINGTON“ - Senator Dick Stone zei dat de Sovjetunie mogelijk gevechtsvliegtuigen naar Cuba zou kunnen hebben gebracht,

wat een schending zou zijn van de Amerikaans-Sovjetrussische afspraak die een einde maakte aan de rakettenkrisis van 1963. Minister van Defensie Brown antwoordde daar echter op dat er geen bewijzen zijn voor die heronderstelling.

• Vackav Havel, een vroegere woordvoerder van het „Charter 77“ die zoals men weet in voorlopige hechtenis zit, kreeg enkele dagen geleden de toelating om de gevangenis te verlaten om de begrafenis van zijn vader bij te wonen. Havel werd op 29 mei in de woning van zijn vader aangehouden samen met andere leden van het Komitee voor de verdediging van de personen die onrechtmatig vervolgd worden. Bij het verlaten van het crematorium vroegen twee politiemannen in uniform aan vrienden van de familie hun de filmen te overhandigen die door deze getrokken waren. Na de negatieve bloot gesteld werden aan de zon werden deze hun teruggegeven...

• Elk jaar wordt in de wereld voor honderdvijftig miljard dollar aan research gedaan. Hiermee worden drie miljoen mensen aan het werk gezet.

Eén vierde van dit bedrag wordt uitgegeven aan wapenontwikkeling, dat is drie keer meer dan wordt uitgegeven voor de opzoekingen in verband met nieuwe energiebronnen.

Wapens genoeg om de steden van de hele wereld in as te leggen, maar hoe deze steden te verlichten zonder te veel vervuilen de centrales dat is een vraag die nog niet kan worden beantwoord.

• Wellicht hebt u vernomen dat in Bolivia presidentsverkiezingen plaats hadden. De linkse kandidaat haalde de meeste stemmen maar... werd niet verkozen gezien hij tweederden van de stemmen niet haalde. In dergelijk geval voorziet de Boliviaanse wet dat het parlement de nieuwe president moet aanwijzen. In dit parlement is het echter rechts die de meerderheid heeft. Hoe dit komt ? Eenvoudig weg omdat ook in Bolivia de „demokratische kieswet“ op een zeer zonderlinge manier functioneert. Oordeel zelf. In La Paz e.a. grote steden waar de arbeiders wonen zijn er vijftienduizend stemmen nodig om een volksvertegenwoordiger te verkiezen. In landbouwstreken zoals b.v. het Amazonegebied volstaan duizend tweehonderd stemmen....

OM LOS TE LOPEN